

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Arkivsak: 21/209
Møtedato/tid: 16.09.2021 kl. 09:00
Møtested: Møterom teknisk

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
24/21	Bestilling av forvaltningsrevisjon - Geoteknikk
25/21	Virksomhetsbesøk
26/21	Budsjett for kontrollarbeidet 2022 og økonomiplan 2022-25
27/21	Referatsaker september 21
28/21	Godkjenning av protokoll

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Einar Sandlund på telefon 938 97 555, eller e-post: einar.sandlund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 07.09.2021

Anne Lise Grande Vollan (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Einar Sandlund/s/
Seniorrådgiver
Konsek Trøndelag IKS

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Bestilling av forvaltningsrevisjon - Geoteknikk

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

16.09.2021

Saknr

24/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 21/208 - 2

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon geoteknikk
2. Det gis følgende innspill til prosjektplan forvaltningsrevisjon geoteknikk:
 -
 -
3. Revisor bes utarbeide prosjektplan til neste møte, 01.12.21, i kontrollutvalget.

Saksopplysninger

Geoteknikk er prioritert som nr. 2 i plan for forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget fattet blant annet følgende vedtak den 28.04.21 i sak 17/21:

«Kontrollutvalget viser til Gjerdrumraset og ber kommunedirektøren i neste møte om en utdypende orientering på kommunens risikobilde status, ressurser og utfordringer innen området geoteknikk.»

Geoteknikk er det ingeniørfaget som handler om jord og bergs egenskaper i byggeteknisk henseende, og vurdering av stabilitet og fare for skred.

Kontrollutvalget fikk så i sak 20/21 den 03.06.21 en orientering fra administrasjonen på geoteknikk og fattet slikt vedtak:

«Sekretariatet bes lage sak til neste møte med utdypende spørsmål på bakgrunn av orientering gitt i dagens møte på bestilling av prosjektplan forvaltningsrevisjon geoteknikk.»

Ut fra planverk, orientering og tidligere diskusjoner i kontrollutvalget kan følgende utdypende spørsmål være til hjelp for bestilling av forvaltningsrevisjon geoteknikk(Listen er ikke uttømmende...):

- *Er kommunens ressurser og kunnskap på geoteknisk område tilfredsstillende ut fra krav i lover og forskrifter?*
- *Har kommunen oversikt over, samt kartlagt aktuelle fareområder for henholdsvis flom, jord- og leirskred?*
- *Hvordan er rutineene for ajourføring av oversikt og kunnskap om, spesielt farelommer mindre en 10 dekar?*
- *Hvordan er geotekniske risiko- og sårbarhetsanalyser implementert i på tvers av sektorer og planverk i kommunen?*
- *Hvordan er samarbeidet og utfordringer i og på geoteknikkområdet med eksterne(statlige, fylkeskommunale og private) aktører?*
- *Hvordan er tiltaksplanen etter helhetlig ROS-analyse fulgt opp på geoteknikkdelen?*
- *Hvordan er oversikt og sikkerhet av samfunnskritisk infrastruktur som f. eks. vannforsyning, avløp, strøm og telekommunikasjon, i fareområder for flom, jord- og leirskred sikret, viser spesielt til kommunens ROS-analyse vedr. rasfare og vannforsyning.*
- *Hva er status og utfordringer på tilsynsnemndsfunksjonen for sikringsanlegg?*
- *Er krav som settes i plan- og byggesaker godt nok utredet og følges kravene opp?*
- *Hvordan er admirasjonens kompetanse på geoteknisk og hva gjøres for å*

sikre/videreutvikle denne?

- *Har kommunen i planverk og saksbehandling tatt høyde for, og i tilfelle hvordan, utfordringer beskrevet i nye klimarapporter/-framskrivninger?*

Vurdering

Sekretariatet viser til at geoteknikk er prioritert som nr. 2 i plan forvaltningsrevisjon, samt tidligere saker og orientering gitt i kontrollutvalget. I henhold til forannevnte anbefales kontrollutvalget bestille forvaltningsrevisjon geoteknikk.

Ut fra saksfremlegg og diskusjon i møtet anbefales kontrollutvalget videre å komme med innspill på problemstillinger til prosjektplanen, samt å be revisjonen utarbeide slik plan til neste møte i kontrollutvalget 01.12.21.

Virksomhetsbesøk

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

16.09.2021

Saknr

25/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/177 - 23

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten nærmere forslag til vedtak.

Vedlegg

Veileder for virksomhetsbesøk

Saksopplysninger

I årsplanen står virksomhetsbesøk som et tiltak. Pga. Covid-19 ble det ikke gjennomført slike besøk i 2020 og så langt innværende år. Et virksomhetsbesøk må vurderes opp mot hva slags virksomhet en besøker, smittesituasjonen m.v.

Hensikten med besøk av kontrollutvalget ønsker å bli bedre kjent med en virksomhets status, ressurser, mål og utfordringer som de står ovenfor og er dermed *ikke* noe tilsyns- eller kontrollbesøk.

Tradisjon for slike besøk er at kontrollutvalget treffer ledelse, tillitsvalgte, verneombud, brukerrepresentanter hvis det er relevant og en eventuell omvisning på virksomheten. Invitasjon med gjennomføringsprogram og samtaleguide/spørsmål sendes ut ca. 1 måned før besøket gjennomføres. Besøket gjennomføres oftest sammen med et ordinært møte i kontrollutvalget, men har også vært tatt som ekstramøte. Tidsbruken for et besøk er ca. 4 timer.

Siden 2010 har kontrollutvalget gjennomført følgende enhetsbesøk:

- Overhalla sykehjem 2011
- Teknisk 2014
- Helse og omsorg 2017
- Sentraladministrasjonen 2018

Vurdering

Sekretariatet viser til vedlagte veileder for virksomhetsbesøk og saken legges frem for diskusjon i kontrollutvalget uten nærmere forslag til vedtak.

Veileder for kontrollutvalgenes virksomhetsbesøk

Dette er en veileder vi bruker i planleggingen av virksomhetsbesøk i kontrollutvalgene. Hver enkelt tilpasser opplegget etter hva som er mest hensiktsmessig i den aktuelle kommunen.

Forberedelser:

- Undersøk hvilke virksomheter som kan være mest aktuelle å besøke for kontrollutvalget. Hvis det nylig er gjennomført overordnet analyse i kommunen vil enheter med høy risiko og vesentlighet kunne være mest relevante. Dette må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.
- Sett opp aktuelle virksomhetsbesøk i årsplanen. Kontrollutvalget vedtar hvilken enhet de ønsker å besøke.
- Kontakt rådmann og eventuelt andre som skal inviteres til møtet (for eksempel tillitsvalgt, verneombud, brukerrepresentanter mv.)
- Sett opp en tidsplan for møtet.
- Informasjon til møtedeltakerne i forkant av møtet: Hva er status på enheten, hvilke ressurser har de, mål og utfordringer. Som forberedelse til møtet kan møtedeltakerne få tilsendt spørsmål knyttet til besøket (se vedlegg 1).

Under møtet¹:

- Leder starter med å informere om hensikten med besøket, og presenterer hvem som er til stede.
- Deltakerne orienterer etter tidsplan. Utgangspunktet er at møtet skal være åpent.²
- I noen tilfeller må møtet lukkes under omvisning på virksomheten, om hensynet til personvernet krever det.³ Ved vurdering av om møtet skal lukkes må det gjøres en konkret avveining mellom hensynet til personvern på den ene siden, opp mot hensynet til den offentlige interessen av å ha mulighet til å overvære møtet. For eksempel vil sykehjem være en virksomhet hvor møtet må lukkes under omvisningen av hensynet til pasientenes personvern.

¹ kommuneloven § 30, nr. 1, jf. koml. § 29 nr. 2

² koml. § 31, nr. 1

³ kom. § 31, nr. 4

Etter møtet:

- Kontrollutvalget oppsummerer møtet muntlig, og fatter vedtak. Kommer det frem opplysninger som gjør at kontrollutvalget ønsker å gå videre i saken, fatter utvalget vedtak om dette (orientering fra administrasjonen, forvaltningsrevisjon, undersøkelse, orientere kommunestyret mv.)

Vedlegg 1. Spørsmål/temaer for samtalene (må tilpasses gjennomføring, sektor og størrelse/omfanget enhet mv.)

Sektorleder:

1. Hvordan er ***** organisert?
2. Samspillet mot andre og evt. eksterne tjenesteytende enheter?
3. Har ***** definerte mål, hvilke?
4. Er ressursene tilstrekkelige?
5. Hva er de største utfordringene i *****?
6. ***** som tjenesteyter mot publikum?
7. Kompetanseutviklingen av de ansatte?
9. Etikk og holdningsskapende arbeid?
10. Fokus på likeverd/likestilling/toleranse i det daglige arbeid?
11. Tjenestens fysiske lokaliteter?
12. Fysisk og psykisk arbeidsmiljø?
13. Beskriv andre viktige ting vi ikke har spurt om!

Enhetsleder/fagledere

1. Beskriv organisering og arbeidsdeling i ***
2. Har ***** definerte mål, hvilke?
3. Hva er de største utfordringene i tjenestene?
4. Oppfatning av ressurs situasjonen?
5. Samspillet mot andre enheter ?
6. ***** som tjenesteyter mot publikum?
7. Kompetanseutviklingen av de ansatte?
8. Hvilket fokus har ***** på likeverd/likestilling/toleranse i sitt arbeid?
9. Etikk og holdningsskapende arbeid?
10. Tjenestens fysiske lokaliteter?
11. Fysisk og psykisk arbeidsmiljø?
12. Beskriv andre viktige ting vi ikke har spurt om!

Tillitsvalgt og verneombud

1. Hva er de største utfordringene i *****?
2. Oppfatning av ressurs situasjonen?
3. Sikres kompetanseutviklingen av de ansatte?
4. Hvilket fokus har tjenesten på likeverd/likestilling/toleranse i sitt arbeid?
5. Etikk og holdningsskapende arbeid?
6. Tjenestens fysiske lokaliteter?
7. Fysisk og psykisk arbeidsmiljø?
8. Fungerer HMS-arbeidet?
9. Håndtering lov-/avtaleverk?
10. Dialog med ledelsen?
11. Beskriv andre viktigheter vi ikke har spurt om!

Brukerrepresentanter

1. Hva oppfattes som de største utfordringene?
2. Oppfatning av ressurs situasjonen?
3. Dialog med ledelsen?
4. Hvordan sikres dialogen med brukerne?
5. Inntrykk av kompetansen hos de som gir tjenesten?
6. Hvilket fokus har tjenesten på likeverd/likestilling/toleranse mv.?
7. Tjenestens fysiske lokaliteter?
8. Beskriv andre viktigheter vi ikke har spurt om!

Budsjett for kontrollarbeidet 2022 og økonomiplan 2022-25

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

16.09.2021

Saknr

26/21

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 20/177 - 21

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget, med forbehold om årsbudsjettvedtaket til Revisjon Midt-Norge SA, slutter seg til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2022 for kontrollarbeidet i Overhalla kommune med en total ramme på kr 1.009.000.-.
2. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.
3. Forslaget oversendes rådmannen for videre behandling i samsvar med § 2 i forskrift m kontrollutvalg.

Vedlegg

Overhalla KU detaljbudsjett 2022

Saksopplysninger

Saksbehandling og saksgang for budsjettet for kontrollarbeidet går fram av § 2 i forskriften om kontrollutvalg og revisjon:

§ 2. Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet
Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Forskriften pålegger kontrollutvalget å fremme forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Utvalgets ansvar og oppgaver er i det alt vesentlige lovregulert. Utvalgets ansvarsområde kan deles inn i tre områder, kontrollutvalgets egne aktiviteter, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester.

I forslaget til total ramme er det ikke lagt opp til større vesentlige endringer i utvalgets samlede aktivitetsnivå for 2022.

I kontrollarbeidssammenheng er de største postene kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester; ellers inneholder budsjettet poster for kontrollutvalgets egen drift. Alle kostnader mht. kontroll og tilsyn skal føres på funksjon 110.

Kontrollutvalgets egne utgifter

Gjelder hovedområdene lønn, andre driftsutgifter, samt kjøp av varer og tjenester. I lønn inngår bl.a. fast årlig godtgjørelse, tapt arbeidsfortjeneste, møtegodtgjørelse, reiseutgifter og tilhørende sosiale kostnader. Det er lagt inn ca. 3% økning pr. år.

Satsene for godtgjøring til folkevalgte ble fastsatt av kommunestyret den 19.02.20, sak 24/20. I andre driftsutgifter inngår bevertning, faglitteratur/tidsskrifter og kurs-/oppholdsutgifter mv.

Kontrollutvalget er et viktig organ og må ha ressurser til faglig oppdatering i form av å delta på kurs og konferanser. Det er lagt opp til 5 møter i 2021.

Kontrollutvalgssekretariat

Kontrollutvalgets sekretariat, Konsek Trøndelag IKS (Konsek) utgjør kontrollutvalgets operative ledd. Konsek har ansvar for saksutredning og generell tilrettelegging for utvalgets arbeid. Representantskapet i Konsek vedtok den 26. april 2021 budsjett for 2022 og økonomiplan 2022-2025. Det er lagt opp til ca. 2,5% økning pr. år.

Revisjon

Revisjon Midt-Norge SA har opplyst at beløpet for revisjonstjenester 2022*(se nedenfor), samt økonomiplan 2022 – 2025, blir fastsatt i årsmøtet oktober 2022. En tar derfor foreløpig utgangspunkt i beløpet for revisjonstjenester som er angitt i årsmøtets sak 07/21, revidert økonomiplan 2021- 2024.

Budsjettforslag 2021 med økonomiplan 2021 - 2024

Budsjett	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Forslag 2023	Forslag 2024	Forslag 2025
Kontrollutvalgets egne utgifter til møteavvikling, kurs, m.v.	103.000	106.000	109.000	112.000	116.000
Kjøp av sekretariatstjenester	243.000	253.000	259.000	265.000	272.000
Kjøp av revisjonstjenester	656.000	650.000*	657.000*	664.000*	672.000*
<i>Total ramme kontrollutvalget</i>	1.002.000	1.009.000	1.025.000	1.041.000	1.060.000

Vurdering

I kontrollarbeidssammenheng er de største postene kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester; ellers inneholder budsjettet poster for kontrollutvalgets egen drift. Budsjettforslaget bygger på erfaring fra kontrollutvalgets egenaktivitet og tidligere regnskapstall.

Antallet møter og evt. besøk ved kommunale avdelinger/institusjoner kan øke hvis konkrete saker eller problemstillinger oppstår. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.

Spesifisert budsjett for kontrollarbeidet er lagt ved til kontrollutvalgets behandling.. Kommunestyret fastsetter den totale rammen.

Detaljbudsjett 2022 - kontroll og tilsyn i Overhalla kommune

Konto	Beskrivelse	2022
10802	Ledergodtgjørelse	16 000
10803	Møtegodtgjørelse	30 000
10804	Erstatning for tapt arbeidsfortjeneste	7 000
10990	Arbeidsgiveravgift	2 000
11001		
	Faglitteratur/tidsskrifter	8 000
11151	Beverting	2 000
11501	Kursavgifter og oppholdsutgifter	27 000
11600	Kjøregodtgjørelse	4 000
11702	Reiseutgifter	10 000
13751	Kjøp av tjenester fra KonSek Trøndelag IKS	253 000
13752	Kjøp av tjenester fra Revisjon Midt-Norge SA	650 000
	Sum bevilgning - kontroll og tilsyn (funksjon 110)	1 009 000

Referatsaker september 21

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Overhalla kommune

Møtedato

16.09.2021

Saknr

27/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/101 - 4

Forslag til vedtak

Referatene tas til orientering

Vedlegg

MNA møteprotokoll representantskapsmøte 270421

Departementets tolkningsuttalelse om kommuneloven § 11-2 Skriftlige spørsmål og svar mellom møter

Nå kan nemnd avgjøre gjengjeldelsessaker etter varsling i arbeidslivet

3 debattinnlegg om fastlegeordningen

Alvorlige mangler i psykisk helsevesen i kommunene

Det er leders ansvar å sørge for at det blir holdt møter

Hva skjer når ordføreren kommer på Stortinget

Kan kommunedirektøren nekte å oppgi regnskapstall

Statsforvalterens tilsyn i barnehager og skoler

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap Overhalla kommune 2020 _

Helsetilsynet

Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier

Referatsaker er også saker som behandles

Reglene om ettergodtgjøring er litt av en rebus

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak

01 Juli Kommuneproposisjonen 2022_ Utviklingstrekkene for statlig tilsyn med

kommunesektoren - Forum for Kontroll og Tilsyn

01 Juli Kontrollutvalgene har en rolle ved varsling - NKRF

04 Juli Innkjøpssamarbeid eller lokal handel_ Ja takk, begge deler

09 Juli Rammeavtaler er ikke så fleksible som mange trodde

26 Juli Nesten hver sjettede kommune har lite økonomisk handlingsrom - NKRF

Overhalla KU - regnskap pr. 01.09.21

Saksopplysninger

Det kan bli fremlagt ytterligere referater i møtet.

Vurdering

Referatene anbefales tatt til orientering.

MØTEPROTOKOLL

REPRESENTANTSKAPSMØTE MIDTRE NAMDAL AVFALLSSELSKAP IKS

mandag 27. april 2021 kl 09.00 – 11.00

Møtested: videomøte

Følgende representanter møtte:

Kommune	Representant	Antall Stemmer
Osen kommune	John Einar Høvik	5
Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås	5
Namsos kommune	Arnhild Holstad	28
Overhalla kommune	Per Olav Tyldum	9
Grong kommune	Borgny Kjølstad Grande	7
Høylandet kommune	Hege Nordheim-Viken	5
Lierne kommune	Jørn Totland	5
Røyrvik kommune	Hans Oskar Devik	4
Namsskogan kommune	Stian Brekkvassmo	4
Nærøysund kommune	Amund Hellesø	19
Leka kommune	Mari-Anne Hoff	4
Bindal kommune	Britt Helstad	5

Forfall: Ingen

Fra selskapet: Arne Flaata, styreleder
Asle Hasselvold, administrerende direktør

Andre: Kjell Tore Kirketeig, revisor EK-revisjon

Møteleder: Olav Jørgen Bjørkås, representantskapsleder

Referent: Asle Hasselvold, administrerende direktør

Sak 1/2021**Registrering av frammøte, godkjenning av møteinnkalling, valg av to til å underskrive møteprotokollen****Vedtak:**

12 av 12 kommuner er representert med i alt 100 av 100 stemmer. Representantskapet godkjenner frammøte.

Representantskapet godkjenner møteinnkalling.

Representantskapet velger representantene Borgny Kjølstad Grande og John Einar Høvik til å underskrive møteprotokollen.

Sak 2/2021**Orienteringer****Styrets forslag til vedtak:**

Styrets informasjon gitt ved styreleder og daglig leder tas til orientering.

Behandling:

Styreleder og administrerende direktør orienterte om følgende saker:

- Nye kommuner – erfaringer så langt
- Slam – erfaringer så langt
- SESAM Ressurs – satt på vent
- Avfallsanlegg Namsos – forprosjekt og reguleringsplan/ endelig behandling til våren
- Avfallsanlegg Nærøysund – anbudskonkurranse/ endelig behandling til høsten
- Materialgjenvinningsgrad – styret og administrasjonen utreder alternativ

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Styrets informasjon gitt ved styreleder og daglig leder tas til orientering.

Sak 3/2021**Årsberetning og regnskap 2020
Disponering av årets overskudd
Revisors honorar****Styrets forslag til vedtak:**

1. Representantskapet godkjenner fremlagte konsernregnskapet for 2020.
2. Årets overskudd på kr 255 491,- overføres til annen egenkapital kr 784 079,- og til selvkostforpliktelse kr 528 588,-.
3. Revisors honorar for lovpålagt revisjon på kr 203 000 og kr 340 600 for henholdsvis morselskap og konsern godkjennes.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet godkjenner fremlagte konsernregnskapet for 2020.
 2. Årets overskudd på kr 255 491,- overføres til annen egenkapital kr 784 079,- og til selvkostforpliktelse kr 528 588,-.
 3. Revisors honorar for lovpålagt revisjon på kr 203 000 og kr 340 600 for henholdsvis morselskap og konsern godkjennes.
-

Sak 4/2021**Regulering investeringsbudsjett for 2021****Styrets forslag til vedtak:**

1. Representantskapet vedtar styrets forslag til budsjettregulering av investeringsbudsjett 2021.
2. Daglig leder delegeres fullmakt til å foreta låneopptak for finansiering av investeringer i 2021 med en samlet ramme på kr 82 870 000.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet vedtar styrets forslag til budsjettregulering av investeringsbudsjett 2021.
 2. Daglig leder delegeres fullmakt til å foreta låneopptak for finansiering av investeringer i 2021 med en samlet ramme på kr 82 870 000.
-

Sak 5/2021**Selvkostfond - utredning****Styrets forslag til vedtak:**

Representantskapet ber styret iverksette en prosess for å utrede fordeler og ulemper med å legge ned MNA sine selvkostfond. Styret bes om å legge frem rapport med forslag til valg på neste representantskapsmøte.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Representantskapet ber styret iverksette en prosess for å utrede fordeler og ulemper med å legge ned MNA sine selvkostfond. Styret bes om å legge frem rapport med forslag til valg på neste representantskapsmøte.

Sak 6/2021

Kommunalt næringsavfall – prinsipiell avklaring

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapet anser det mest fordelaktig å bruke lik pris på like tjenester også innenfor tjenesteområde kommunalt næringsavfall og ber styret legge dette til grunn i den videre prosess og anbudskonkurranse.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Representantskapet anser det mest fordelaktig å bruke lik pris på like tjenester også innenfor tjenesteområde kommunalt næringsavfall og ber styret legge dette til grunn i den videre prosess og anbudskonkurranse.

Sak 7/2021

Felles utviklingsprosjekt/ organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapet ber styret ta initiativ til å starte et felles utviklingsprosjekt for å vurdere fremtidig organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag. Representantskapet ber styret legge frem rapport med anbefalinger på representantskapsmøte våren 2022.

Behandling:

Omforent forslag til vedtak:

Representantskapet ber styret ta initiativ til å starte et felles utviklingsprosjekt for å vurdere fremtidig samarbeid/ organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag. Representantskapet ber styret legge frem rapport med anbefalinger på representantskapsmøte våren 2022.

Omforent forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Representantskapet ber styret ta initiativ til å starte et felles utviklingsprosjekt for å vurdere fremtidig samarbeid/ organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag. Representantskapet ber styret legge frem rapport med anbefalinger på representantskapsmøte våren 2022.

Sak 8/2021

Valg

Valgkomiteens forslag til vedtak:

Styre		
Styreleder	Arne Flaata	På valg i 2023
Nestleder	Kårhild Hallager Berg	Gjenvalg
Styremedlem	Alfred Skogmo	På valg i 2023
Styremedlem	Anita Østby	Gjenvalg
Styremedlem	Rune Arstein	På valg i 2023
Ansatte valgt styremedlem	Karin Svarliaunet	På valg 2023
1. varamedlem styre (fast møtende)	Jørn Nordmeland	Gjenvalg
2. varamedlem styre	Björg Tingstad	På valg 2023
Varamedlem ansatte valgt styremedlem	Vegard Hegle	På valg 2023

Interkommunal klagenemnd					
Leder	Per Olav Tyldum	På valg i 2023	Vararepresentant	Johan Tetlie Sellæg	På valg i 2023
Medlem	Hege Nordheim-Viken	Gjenvalg	Vararepresentant	Jo Arne Kjøglum	Gjenvalg
Medlem	Stian Brekkvassmo	På valg i 2023	Vararepresentant	Borgund Thorseth	På valg i 2023

Kontraheringsutvalg					
Leder	Bente Estil	På valg i 2023	Vararepresentant	Jørn Ove Totland	På valg i 2023
Medlem	John Einar Høvik	På valg i 2023	Vararepresentant	Egil A. Johannessen	På valg i 2023
Medlem	Hans Oskar Devik	Gjenvalg	Vararepresentant	Bodil Haukø	Gjenvalg

Valgkomite					
Leder	Arnhild Holstad	På valg i 2023	Vararepresentant	Kjersti Tommelstad	På valg i 2023
Medlem	Borgny Kjølstad Grande	På valg i 2023	Vararepresentant	Bente Estil	På valg i 2023
Medlem	Amund Hellesø	Gjenvalg	Vararepresentant	Elisabeth Helmersen	Gjenvalg

Behandling:

Valgkomiteens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Styre		
Styreleder	Arne Flaata	På valg i 2023
Nestleder	Kårhild Hallager Berg	Gjenvalg
Styremedlem	Alfred Skogmo	På valg i 2023
Styremedlem	Anita Østby	Gjenvalg
Styremedlem	Rune Arstein	På valg i 2023

Ansatte valgt styremedlem	Karin Svarliaunet	På valg 2023
1. varamedlem styre (fast møtende)	Jørn Nordmeland	Gjenvalg
2. varamedlem styre	Bjørng Tingstad	På valg 2023
Varamedlem ansatte valgt styremedlem	Vegard Hegle	På valg 2023

Interkommunal klagenemnd					
Leder	Per Olav Tyldum	På valg i 2023	Vararepresentant	Johan Tetlie Sellæg	På valg i 2023
Medlem	Hege Nordheim-Viken	Gjenvalg	Vararepresentant	Jo Arne Kjøglum	Gjenvalg
Medlem	Stian Brekkvassmo	På valg i 2023	Vararepresentant	Borgund Thorseth	På valg i 2023

Kontraheringsutvalg					
Leder	Bente Estil	På valg i 2023	Vararepresentant	Jørn Ove Totland	På valg i 2023
Medlem	John Einar Høvik	På valg i 2023	Vararepresentant	Egil A. Johannessen	På valg i 2023
Medlem	Hans Oskar Devik	Gjenvalg	Vararepresentant	Bodil Haukø	Gjenvalg

Valgkomite					
Leder	Arnhild Holstad	På valg i 2023	Vararepresentant	Kjersti Tommelstad	På valg i 2023
Medlem	Borgny Kjølstad Grande	På valg i 2023	Vararepresentant	Bente Estil	På valg i 2023
Medlem	Amund Hellesø	Gjenvalg	Vararepresentant	Elisabeth Helmersen	Gjenvalg

Sak 9/2021 Fastsetting av styrets honorar

Valgkomiteens forslag til vedtak:

Styreleder:

Kr 60 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Styremedlem + 1.varamedlem som innkalles fast til hvert styremøte (ikke 2. vara):

Kr 15 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Legitimerte utgifter til stedfortreder eller tap av ordinær arbeidsinntekt erstattes fullt ut.

Erklæring fra arbeidsgiver, regning fra stedfortreder eller lønnsfastsetting fra regnskapskontoret må framlegges.

Renovasjonsselskapets styremedlemmer tilkjennes erstatning for tapt arbeidsfortjeneste/vikarutgifter (ulegitimert) etter følgende satser:

Kr 600,- for møter og reisetid inntil 4 timer

Kr 1 200,- for møter og reisetid over 4 timer

Samlet møte- og reisetid avrundes til nærmeste hele time.

Annen godtgjørelse:

Godtgjørelse per dag for arbeid utover det som normalt ligger til styrevervet settes til kr 1.500. Det er tillit til at slike «dager» og hvilke dager som utløser slik godtgjørelse drøftes med og avgjøres av daglig leder og styreleder. Daglig leder avgjør hvilke dager som utløser slik godtgjørelse for styreleder.

Behandling:

Valgkomiteens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Styreleder:

Kr 60 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Styremedlem + 1.varamedlem som innkalles fast til hvert styremøte (ikke 2. vara):

Kr 15 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Legitimerte utgifter til stedfortreder eller tap av ordinær arbeidsinntekt erstattes fullt ut. Erklæring fra arbeidsgiver, regning fra stedfortreder eller lønnsfastsetting fra regnskapskontoret må framlegges.

Renovasjonsselskapets styremedlemmer tilkjennes erstatning for tapt arbeidsfortjeneste/vikarutgifter (ulegitimert) etter følgende satser:

Kr 600,- for møter og reisetid inntil 4 timer

Kr 1 200,- for møter og reisetid over 4 timer

Samlet møte- og reisetid avrundes til nærmeste hele time.

Annen godtgjørelse:

Godtgjørelse per dag for arbeid utover det som normalt ligger til styrevervet settes til kr 1.500. Det er tillit til at slike «dager» og hvilke dager som utløser slik godtgjørelse drøftes med og avgjøres av daglig leder og styreleder. Daglig leder avgjør hvilke dager som utløser slik godtgjørelse for styreleder.

1. Valgperiode

Vedtak:

Representantskapet ber styret i forbindelse med revisjon av selskapsavtale vurdere og legge frem forslag til valgperiode for styrets medlemmer.

2. Kompetanse

Vedtak:

Representantskapet ber styret utrede om styret har den kompetansen som trengs for å møte fremtidens utfordringer på kort og lang sikt.

Borgny Kjølstad Grande

John Einar Høvik

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 8 pages before this page

Dokumentet inneholder 8 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 8 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 8 sider før denne side

Detta dokument innehåller 8 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

Regjeringen.no

§ 11-2: Skriftlige spørsmål og svar mellom møter

Tolkningsuttalelse | Dato: 09.06.2021

Mottager: Kristiansand kommune

Vår referanse: 21/1988

Spørsmål om folkevalgtes adgang til å sende skriftlige spørsmål til ordfører og kommunedirektør som skal besvares skriftlig mellom møter i folkevalgte organer.

Henvendelse om adgangen til å stille skriftlige spørsmål til ordfører og kommunedirektøren mellom møter

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev 24. mars 2021 fra Kristiansand kommune med spørsmål om de folkevalgtes adgang til å stille skriftlige spørsmål til ordfører og administrasjonen mellom møtene i de folkevalgte organene.

Departementet tar ikke stilling til den konkrete saken og Kristiansand kommunes reglement, men kan gi en generell redegjørelse for vårt syn på reglene om å stille formelle spørsmål til ordfører og administrasjonen.

Det følger av kommuneloven § 11-2 fjerde ledd at det er adgang til å stille spørsmål til ordføreren i et kommunestyremøte. Det er også adgang til å ha en ordning hvor det er mulig å sende spørsmål til ordføreren i forkant av et møte, og at spørsmålet så besvares i møtet, dette framgår av forarbeidene til både tidligere og gjeldende kommunelov.

Når det gjelder spørsmål til ordføreren eller administrasjonen som sendes og skal besvares skriftlig *mellom* møter, så er vi utenfor § 11-2, og kommuneloven regulerer ikke om man har rett til å kreve svar mellom møter. Problemstillingen er heller ikke omtalt i forarbeidene, og det ser ikke ut som departementet tidligere har gitt en tolkningsuttalelse om denne problemstillingen. Det er heller ikke omtalt i KS' håndbok om møter i folkevalgte organer "Møtet er satt", som kun handler om spørsmål som behandles i et møte.

Kommunene kan etter § 11-12 fastsette eget reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, men disse kan ikke fravike rammene i kommuneloven. Behandlingen av saker i folkevalgte organer, inkludert diskusjoner og orienteringer om saker som organet senere kan behandle eller som gjelder organets ansvarsområde, skal skje i formelle møter, jf. kommuneloven § 11-2 første ledd. Det taler for at informasjon som gjelder saker som enten er eller vil komme til behandling i kommunestyret eller gjelder forhold innenfor kommunestyret nokså vide ansvarsområde også skal gis i et møte. Som nevnt er forutsetningen i § 11-2 fjerde ledd at også spørsmål til ordføreren, inkludert om saker som ikke er på saklisten, skal besvares i et møte.

Departementet mener kommuneloven derfor må forstås slik at spørsmål til ordføreren skal besvares i møter. Dette vil sikre at alle kommunestyremedlemmene får samme informasjon på samme tid, og at den samme informasjonen også blir tilgjengelig for allmennheten, jf. § 11-5 om møteoffentlighet.

Departementet vil også presisere at en folkevalgt og ordføreren kan ha politiske drøftelser mellom møter, og at vurderingene ovenfor handler om et reglementsfastet system med formelle skriftlige spørsmål og svar tilsvarende det vi kjenner fra Stortinget og spørsmål til statsrådene. Det vil også være anledning til å stille faktiske og praktiske spørsmål til ordfører, for eksempel om møteavvikling, og få svar mellom møter.

Adgangen for folkevalgte til å stille spørsmål til kommunedirektøren og administrasjonen handler også om forholdet mellom en enkelt folkevalgt, det folkevalgte organet og administrasjonen må vurderes med utgangspunkt i kommunelovens kapittel 13. Den enkelte folkevalgte har en viss anledning til å stille spørsmål til administrasjonen om saker, og da særlig spørsmål som gjelder forhold som angår kommunestyremedlemmet selv eller forhold i en sak som privatperson, jf. veiledningsplikten i forvaltningsloven § 11. Dette kan for eksempel være spørsmål knyttet til godtgjøring, mulig inhabilitet eller permisjoner for den folkevalgte. Hvis det derimot er spørsmål som gjelder "kommunestyre-saker", så bør spørsmålet besvares i et kommunestyremøte slik at alle medlemmene blir kjent med spørsmålet og svaret og har samme informasjon. Kommunedirektøren eller en underordnet har møte- og talerett i kommunestyret, slik at det vil være mulig å få den ønskede informasjonen der.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Edvard Thorolf Aspelund
seniorrådgiver

TEMA

Kommunalrett og kommunal inndeling

RELATERT

➤ [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

(http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

TILHØRENDE LOV

➤ [Kommuneloven \(2018\)](http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/) (<http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/>)

KONTAKT

[Kommunalavdelingen](http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/>)

E-post: postmottak@kmd.dep.no (<mailto:postmottak@kmd.dep.no>)

Telefon: 22 24 72 01

Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59 , Oslo

Regjeringen.no

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS)

Postboks 8129 Dep, 0032 OSLO

Telefon: (+47) 22 24 90 90

➤ **Kontaktinformasjon**

Ansatte i departementene, SMK og DSS: [Depkatalog](#)

Org.nr. 974 761 424

Nå kan nemnd avgjøre gjengjeldelsessaker etter varsling i arbeidslivet

Kommunal Rapport 05.07.2021

Fra 1. juli 2021 har Diskrimineringsnemnda fått myndighet til å avgjøre saker om gjengjeldelse etter varsling i arbeidslivet.

Fram til nå har det bare vært domstolene som har hatt myndighet til å avgjøre tvister om gjengjeldelse etter varsling om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Men nå kan slike saker også avgjøres av Diskrimineringsnemnda.

Direktør Ashan Nishantha sier at nemnda allerede har på plass rammene han mener trengs for å behandle saker om gjengjeldelse etter varsling på en god måte.

– Vi vet at varslingssaker ofte kan være kompliserte, men det kan også være tilfellet for de diskriminerings- og trakasseringssakene, herunder saker om seksuell trakassering, som vi allerede behandler, sier Nishantha i en pressemelding.

Tilsvarende rutiner som i domstolen

Diskrimineringsnemnda ble etablert i 2018, og er [et lavterskelalternativ til ordinær domstolsbehandling i diskriminerings- og trakasseringssaker](#), også i saker om seksuell trakassering.

– Fra 2018 har det også vært et krav om at en erfaren dommer skal delta i behandlingen av alle typer saker. I tillegg har alle nemndmedlemmene spesialkompetanse innenfor de rettsfeltene vi behandler. Det er også slik at våre saksbehandlingsrutiner i stor grad tilsvarer de rutinene som gjelder i de ordinære domstolene.

Nishantha håper at mange vil benytte seg av tilbudet.

Den påståtte gjengjeldelseshandlingen må ha skjedd etter 1. juli 2021 for at nemnda skal kunne behandle saken. Nemnda omfatter også pågående forhold. Selve varslingen kan ha skjedd på et tidligere tidspunkt.

Fakta om Diskrimineringsnemnda:

- Nemndas myndighet er avgrenset mot saker om oppsigelse og avskjed, herunder såkalt endringsoppsigelse, slik at denne typen tvister fortsatt må fremmes for ordinær domstolsbehandling.
- I saker om gjengjeldelse etter varsling, vil Diskrimineringsnemnda ha myndighet til å tilkjenne oppreisning og erstatning i samme utstrekning som i saker om brudd på diskriminerings- og trakasseringforbudet.
- Som i andre saker, gjelder begrensingen at nemnda kun kan tilkjenne erstatning i såkalte «enkle saksforhold» og ved enstemmighet i nemnda. Andre erstatningssaker må derfor fortsatt fremmes for ordinær domstolsbehandling.
- Det er gratis å klage en sak inn for Diskrimineringsnemnda. Man risikerer ikke å måtte betale motpartens saksomkostninger, og det er valgfritt om man vil benytte advokat.
- Hele prosessen kan gjennomføres digitalt gjennom nemndas prosesskjema.

Debattinnlegg 3 - Situasjonen for fastleger i utkantkommuner må bedres

Kommunal Rapport 16.06.2021. Peter Prydz, fastlege og veilederkoordinator
Meninger i debattinnlegg står for skribentens regning.

Altfor få kommuner bruker pengene på å tilrettelegge for nyutdannede leger med faglige ambisjoner og ønske om å gjøre en god jobb i sitt lokalsamfunn.

Styreleder Bjørn Arild Gram i KS har svart på min kronikk i Kommunal Rapport om «utkantkommuner og firkantkommuner». Hans hovedbudskap er at staten må skyte inn mer penger i fastlegetjenesten.

Dette er jeg skjønt enig i. Min kronikk var skrevet i 2019, og den økonomiske situasjonen for fastlegeordningen er blitt vesentlig mer presset siden den gang.

Men mitt tema var primært utkantkommunene, og disse har «i alle år» brukt penger på fastlegetjenesten. Økt statlig finansiering vil føre til at de får refundert mer av disse utgiftene. Men det hjelper ikke på det faktum at legetjenesten i disse kommunene har så stor variasjon som den har.

Noen, altfor få, kommuner bruker pengene på å tilrettelegge for nyutdannede leger med faglige ambisjoner og ønske om å gjøre en god jobb i sitt lokalsamfunn.

Altfor mange kommuner har vansker med å holde på sine fastleger, på grunn av «firkantet» opptreden overfor legene, ikke minst overfor dem som gjerne vil være i kommunen. Da ender de med å bruke vel så mye penger på vikarleger som først og fremst kommer dit av økonomisk motivasjon. Dette står for meg som den viktigste årsaken til variasjonen mellom kommunene.

Siden kronikken ble skrevet har vi fått ordningen med «Nordsjø-turnus», som raskt brer om seg i mange kommuner. Dette er en svekkelse og uthuling av fastlegeordningen.

Pasientene får ikke den kontinuiteten som fastlegeordningen legger opp til, og legene får ikke noe «fotfeste» i lokalsamfunnet, noe som igjen medfører svekket kvalitet på tjenesten. Men det sparer altså kommunale ledere for å oppleve at lokale leger topper kommunens skatteliste.

Jeg har en klar oppfatning av at dette er en medvirkende årsak til at mange kommuner velger «Nordsjø-turnus» som løsning.

De siste to år har jeg også innehatt vervet som fylkestillsvalgt for Allmennlegeforeningen i Finnmark. I denne rollen bistår jeg stadig kolleger som opplever manglende forståelse fra kommunen for at det ikke er levelig med vakt hvert andre/tredje døgn hvis man skal kunne leve i lokalsamfunnet over tid.

Jeg finner dette helt utrolig korttenkt, og jeg etterlyser igjen kvalifisert rådgivning fra KS til kommunene om legetjenesten.

Jeg vil igjen henlede oppmerksomheten til mine 6 punkter i kronikken som råd til kommuner som ønsker en god og stabil legetjeneste, med mest mulig nytte av hver krone som brukes.

Debattinnlegg 2 - Staten må endre fastlegeordningen

Kommunal Rapport 06.06.2021. Bjørn Arild Gram, styreleder i KS
Meninger i debattinnlegg står for skribentens regning.

Det haster med å finne og gjennomføre de riktige tiltakene for fastlegeordningen, og regjeringen må på banen.

Det er enkelt å gi kommunene skylda for utfordringene med fastlegeordningen. Men ordningen hadde raknet for lengst hadde ikke kommunene holdt den i live sammen med fastlegene selv. Det vi trenger er at Stortinget og regjeringen tar grep.

Fastlege Peter Prydz skriver i Kommunal Rapport om hva det kan skyldes at enkelte kommuner ikke klarer å rekruttere eller beholde nok fastleger. Dette er en problemstilling som engasjerer KS.

For kommuner over hele landet, ikke bare i utkantstrøk, sliter med å rekruttere og beholde fastleger. Det er et problem, for fastlegen er en bærebjelke i helsetjenesten. Kommunene, som har et ansvar for å sørge for legetjenester til innbyggerne, trenger og ønsker seg en velfungerende fastlegeordning.

Årsakene til at fastlegeordningen er under sterkt press er sammensatt. Fastlegene har fått større arbeidsmengde per pasient, og leger i dag ønsker seg en annen arbeidshverdag enn før. Flere vil være ansatt i kommunene framfor næringsdrivende.

Måten staten finansierer ordningen på, tar ikke nok høyde for disse endringene. I utkantstrøk er organisering av legevakt ofte en tilleggsutfordring. Innbyggertallet i enkelte kommuner gjør at relativt sett få fastleger må dele på legevaktturnusen. Det kan bety mye legevakt for enkelte leger.

Resultatet er at mange fastleger er overarbeidet, og flere kommuner og pasienter mangler fastleger. Kommunene gjør det de kan for å rekruttere og beholde, gjennom blant annet å tilby fastlønnsavtaler eller å dekke fastlegenes utgifter til lokaler og personell. Resultatet er at kommunene subsidierer ordningen med en halv milliard i året, selv om den er ment å være fullfinansiert.

Regjeringens handlingsplan for allmennlegetjenesten skal gi 1,6 milliarder ekstra til ordningen over fire år. I tillegg bruker kommunene altså over en halv milliard årlig, som aldri var meningen.

Det trengs åpenbart mer penger inn i ordningen, men de kan ikke komme fra kommunene. De må komme fra staten.

Men penger er absolutt ikke alt. Hvis vi skal få flere unge leger til å ønske å bli fastlege, må de være sikre på en trygg karrierevei, og de må ha mulighet til et fagmiljø. Her må KS, utdanningsinstitusjoner, helseforetak, kommuner og ikke minst nasjonale myndigheter spille på lag.

KS mener det er noen åpenbare tiltak som peker seg ut, hvis vi fortsatt vil at innbyggerne skal ha trygg og god tilgang til en fast lege.

KS mener finansieringssystemet må endres. Vi må ta på alvor at mange unge leger ikke ønsker å være selvstendig næringsdrivende. Det må derfor bli enklere for kommunene å tilby fast ansettelse.

Vi trenger en ny organisering av legevakt. Og det må skapes gode rammevilkår for faglige fellesskap og utdanning.

Utdanningskapasiteten må øke, og flere universiteter bør kunne tilby medisin. Kommunene får stadig større oppgaver på helse- og omsorgsområdet og behovet for fastleger vil øke. Da blir det viktig å få på plass et helhetlig utdanningsløp.

Yngre leger trenger et bedre opplegg for faglig støtte enn de tilbys i dag, både i spesialiseringsløpet og når de er ferdig fastlege i kommuner med få andre fastleger. For å klare det må stat, kommune, KS, Legeforeningen og alle gode krefter samarbeide.

Det haster med å finne de riktige tiltakene nå, og gjennomføre dem. Regjeringen må på banen.

Debattinnlegg 1 - Det finnes utkantkommuner – og firkantkommuner

Kommunal Rapport 19.05.2021. Peter Prydz, fastlege og veilederkoordinator
Meninger i debattinnlegg står for skribentens regning.

Denne teksten ble publisert i Doktor i Nord, medlemsblad for Nordland og Finnmark legeföreninger, i 2019. Etter at jeg nylig fikk tildelt Norsk forening for allmennmedisins Skribentpris for den, ble jeg oppfordret til å sende den til Kommunal Rapport.

Flere leger slutter i små utkantkommuner på grunn av vanskelig samarbeid med kommunen enn fordi de ønsker seg til varmere og mer sentrale strøk.

Å sikre mennesker i utkantene adekvate medisinske tjenester, er en verdensomspennende utfordring.

Jeg er selv ingen utkantlege. Jeg driver allmennpraksis i en by, som riktignok er verdens nordligste, men like fullt en by. Men som gruppeveileder i spesialistutdanningen i allmennmedisin har jeg veiledet rundt 70 kolleger gjennom to år. En stor andel har vært utkantleger i Finnmark. Og som veilederkoordinator har jeg hatt kontakt med mange flere utkantleger, i hovedsak i små kystkommuner.

Gjennom denne erfaringen har jeg gjort en rekke observasjoner og gjort meg en del tanker.

Utkantbefolkningen er heldigere stilt i Norge enn i de fleste andre land. Det har i en årrekke vært sterke politiske føringer i Norge for å styrke utkantene økonomisk og politisk. Sammenligningen med Sverige er velkjent, og ser man til Finland og Russland er forskjellen enda større. Det er mange historiske og kulturelle årsaker til dette, som jeg ikke skal komme inn på her.

Norsk allmennmedisin har i en årrekke hatt et sterkt desentralt preg. Mens allmennpraksis for 50 år siden i Norge var betraktet som en annenrangs medisinsk geskjeft, hadde utkantenes distriktsleger en sterk stilling i befolkningen.

Per Fugellis bøker på 70-tallet bidro sterkt til økt prestisje i befolkningen både for allmennmedisin generelt og utkantmedisin spesielt.

Internt i allmenn- og samfunnsmedisinske fagmiljøer i Norge gir det også prestisje å arbeide perifert, noe man vel ikke finner igjen på samme måte i sykehusfagene.

Vi har dessuten gjennom vel 60 år hatt turnustjenesten som en sterk rekrutterende faktor for leger til utkantene. Gjennom 30 år vil jeg stort sett bedømme tilgangen på leger til Finnmark som ganske god. Mange har kommet «tilfeldig» gjennom turnustjeneste. Ganske mange har også reist frivillig til Finnmark ut fra eventyrlyst og ønske om eksotiske opplevelser.

Av de 70 kollegene jeg har veiledet, har mange blitt i Finnmark i mange år etter en ganske tilfeldig start. Men det er også svært mange som har sluttet og flyttet til mer sentrale strøk.

Her har jeg gjort en observasjon som har forsterket seg over tid, og som synes å stemme ved en grov opptelling av kandidatene: Det er flere leger som slutter i små utkantkommuner på grunn av vanskelige samarbeidsforhold med kommunen enn fordi de ønsker seg til varmere og mer sentrale strøk.

Jeg har møtt en rekke leger som har sett for seg mange år i sin utkant, men som etter hvert har registrert at kommuneledelsen har «tatt dem for gitt», og derfor har påført dem stadig vanskeligere arbeidsforhold.

Jeg våger påstanden om at utfordringen spesielt i Finnmark *ikke* er å rekruttere leger til småkommunene, men å beholde dem. Her er variasjonen betydelig mellom kommunene.

Kommuner som ikke klarer å rekruttere/beholde leger, skylder på at det er så vanskelig når man er en utkantkommune. Ofte er det nok å se til nabokommunen hvordan man kan opprettholde en stabil legebemanning med relativt enkle midler.

Jeg har derfor lansert begrepet «firkantkommune» som betegnelse på kommuner som på kortsiktig vis «spenner bein på» leger som kan tenke seg å være i kommunen over lang tid.

Det er en viss overlapp med «utkantkommuner», men ikke fullstendig. Ofte er det ganske primitive psykologiske mekanismer som ligger til grunn: Kommunale ledere takler ikke at unge jenter på 31 år skal tjene sjusifrede beløp og toppe kommunens skatteliste. Og aller verst er det hvis det er naboens datter – som trolig er den beste legen de kunne fått.

De har derimot ingen problemer med å betale det dobbelte til mannlige leger med fremmedartede navn som ikke skatter til kommunen. Jeg synes altså også å se en ganske ekkel kjønnsfaktor i dette.

Små kommuner som skal forsøke å drive legetjeneste, har heller ingen steder å gå for å søke råd. Nasjonalt senter for distriktsmedisin har de ikke hørt om. Og kommunenes samarbeidsorgan KS har aldri brydd seg om å skaffe seg kompetanse i allmenn- og samfunnsmedisin. Vi får høre fra aktuelle kommuner at dersom de kontakter KS for råd, så får de bare ett: «Vær hard mot legene».

Da min kommune Hammerfest behandlet et forslag til plan for legetjenesten som var ganske anstendig, sa rådmannen til kommunestyret at de hadde måttet overstyre innvendinger fra KS for å få dette til.

Det er ganske små og enkle ting som skal til for små kommuner som ønsker en stabil og god legedekning:

- Legg til rette for god utdanning. Kommunene har ansvar for spesialistutdanningen fra 2019, og smarte småkommuner kan konkurrere ut større kommuner gjennom dette.
- Anstendig lønn.
- Gode ordninger for avspasering, tilrettelagt ut fra legens behov.
- Redusert vaktbelastning, eventuelt ved å hyre inn vikarer som kun går vakter en periode.
- Respektere legenes synspunkter på drift av lege- og helsetjeneste.
- Benytte seg av og styrke samfunnsmedisinsk kompetanse hos legene der dette inngår i stillingen.

Det er kanskje for mye å håpe på at dette endrer seg. Men mitt råd er i alle fall å plassere ansvaret der det hører hjemme, framfor å kjøre endeløse rekrutteringskampanjer.

Alvorlige mangler i psykisk helsevesen i kommunene

Kommunal Rapport 03.06.2021

Det rettes skarp kritikk mot de kommunale helsetjenestene i en rapport fra Riksrevisjonen som ble sluppet torsdag.

NTB

Riksrevisjonen kaller det alvorlig at det er lang ventetid for behandling og manglende behandlingstilbud for ungdom med psykiske problemer og rusproblemer i mange kommuner, ifølge [rapporten](#).

Det er også alvorlig at mange poliklinikker i psykisk helsevern ikke har de rammebetingelsene som trengs for å gi god behandling. Det mangler kompetanse til å avdekke rusproblemer og behandle kombinasjonen av psykiske problemer og rusmiddelproblemer. I tillegg er det ikke alle pasienter som får tilbud om den behandlingen som anbefales fra Helsedirektoratet.

Ingen i mål med gyllen regel

– Både voksne og barn fikk best behandling i Helse sør-øst, skriver Riksrevisjonen.

I noen regioner hadde pasientene opptil 20 prosent mer kontakt med spesialisthelsetjenesten enn i andre regioner.

«Alvorlig» er det nest mest alvorlige begrepet Riksrevisjonen bruker for kritikk i sine rapporter. I granskingen av psykiske helsetjenester brukes «alvorlig» hele fire ganger, mens det er ett forhold som omtales som «sterkt kritikkverdig».

Anbefaler mer støtte fra departementet

Det sterkt kritikkverdige forholdet er at ingen av de regionale helseforetakene har greid å oppnå «den gylne regelen» som ble fastsatt i 2014: At psykisk helsevern skal prioriteres over somatikken.

Riksrevisjonen peker på at Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) ikke har fulgt opp dette målet godt nok i helseforetakene.

Riksrevisjonen anbefaler at departementet vurderer hvordan statlige myndigheter kan støtte kommunene i oppbyggingen av psykiske helsetjenester, ettersom kommunene har fått overført en større del av ansvaret på dette området.

Departementet blir også bedt om å følge opp de regionale helseforetakene mer grundig.

Opposisjonen er misfornøyd

I sitt svar til Riksrevisjonen skriver helse- og omsorgsminister Bent Høie (H) at han tar funnene alvorlig og vil vurdere hvordan anbefalingene kan følges opp.

For helsepolitisk talskvinne Ingvild Kjerkol i Arbeiderpartiet holder imidlertid ikke denne lovnaden.

– Det er langt mellom liv og lære for helseministeren som i opposisjon lovet at somatikken og psykisk helsehjelp skulle likestilles, sier hun til NTB.

Også Freddy André Øvstegård (SV) reagerer på rapporten.

– Manglene i psykisk helsevern er dramatiske. I kombinasjon med et svært høyt press på de ansatte og forventninger om utskrivninger og rask behandling viser dette et system der det må tas store grep, sier han.

Det er leders ansvar å sørge for at det blir holdt møter

Kommunal Rapport 21.06.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Har styret i kommunale foretak plikt til å behandle saker i møte, eller kan de vurdere at det ikke er nødvendig med møte?

SPØRSMÅL: Det synes å være en forutsetning at styret i kommunale foretak skal behandle saker i møte, i samsvar med de reglene som gjelder for kommunale foretak i kommuneloven kapittel 11.

[§ 11-2](#) om plikt til å behandle saker i møte, gjelder imidlertid ikke for kommunale foretak. I [§ 9-9](#) står det at man skal ha møte når det er nødvendig.

Men når er det nødvendig? Har styret i kommunale foretak plikt til å behandle saker i møte, eller kan de vurdere at det ikke er nødvendig med møte, og håndtere alt sitt arbeid gjennom e-post/skriftlig saksbehandling?

SVAR: Det fremgår av [§ 5-2](#) at reglene i kommuneloven om folkevalgte organer gjelder som alminnelig utgangspunkt også for styret for et kommunalt foretak, så langt ikke annet er sagt i loven.

For saksbehandlingsreglene for folkevalgte organer i lovens kapittel 11 er imidlertid utgangspunktet altså det motsatte; her gjelder bare de bestemmelsene som er angitt i [§ 11-1](#) andre avsnitt. Blant disse er ikke [§ 11-2](#) om plikt til å behandle saker i møter og om når det må holdes møter.

I stedet har vi en egen bestemmelse i [§ 9-9](#) som styremøter. Denne gir da regler som i erstatte og i alt vesentlig tilsvarende de vi finner i [§ 11-2](#). I første setning fastslås at styrets leder sørger for at styret holder møter «så ofte som det trengs».

Dette er samme regel som vi finner i [§ 11-2](#) andre avsnitt, bokstav b; at møter skal holdes når «Organets leder mener det er nødvendig». Det er med andre ord leders ansvar å sørge for at det blir holdt møter når det er saker som må eller bør behandles av det folkevalgte organet.

I andre setning finner vi så en regel om at «Medlemmer av styret og daglig leder kan kreve at styret sammenkalles». Det er en utvidelse av retten til å kreve møte etter [§ 11-2](#) andre avsnitt bokstav c, der det er nødvendig at minst en tredel av medlemmene krever dette, og der det ikke er gitt noen tilsvarende rett til kommunedirektøren.

Bestemmelsen i [§ 11-2](#) første avsnitt om at organet «skal behandle saker og treffe vedtak i møter» er ikke gjentatt i [§ 9-9](#), men dette «møteprinsippet» er klart nok forutsatt også her.

[§ 11-2](#) viser til [§ 11-7](#) som gir regler om bruk av fjernmøter, altså møter som gjennomføres uten at deltakerne sitter i samme lokale. Dette kan bare benyttes hvis kommunestyret har vedtatt det skal være adgang til det.

Det vises derimot ikke til [§ 11-8](#), noe som betyr at lederen for et foretaksstyre ikke vil kunne beslutte at en hastesak skal behandles skriftlig etter reglene i denne bestemmelsens femte avsnitt. Lederen kan heller ikke innkalle til hastefjernmøte etter denne bestemmelsens fjerde avsnitt. Fjernmøte kan bare benyttes hvis kommunestyret har gitt generell fullmakt til å bruke fjernmøter ved vedtak etter [§ 11-7](#).

Hva skjer når ordføreren kommer på Stortinget?

Kommunal Rapport, 14.06.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Rykker varamedlemmet inn i kommunestyret når ordfører blir valgt inn på Stortinget?

SPØRSMÅL: Jeg har et spørsmål vedrørende [kommuneloven §7-10](#) Opprykk, nyvalg og suppleringsvalg

Mange av våre nye stortingskandidater sitter i kommunestyre og fylkesting.

Hvis en ordfører eller fylkesvaraordfører kommer inn på Stortinget og fratrer sitt verv ved å gå ut av formannskapet eller fylkesutvalget og blir menig medlem i kommunestyret eller fylkestinget, blir det en ledig plass i formannskapet eller fylkesutvalget.

Hvem skal tre inn i disse vervene? Er det første varamedlem til organet, og hvordan blir det da om det medlemmet som nå trer ut, er valgt på en felleliste, der første varamedlem er fra et annet parti? Og hva skjer med vervet som varaordfører eller fylkesvaraordfører?

SVAR: Valg til Stortinget innebærer at den som er folkevalgt i kommune eller fylkeskommune, vil ha gyldig forfall i møter i organer der, men utelukker ikke at hun fortsetter som folkevalgt i kommunen eller fylkeskommunen.

For de aller fleste kommunale verv vil det imidlertid være vanskelig med en slik kombinasjon, og i [kommunelovens § 7–9](#) andre avsnitt har vi en bestemmelse om at den folkevalgte kan søke kommunestyret eller fylkestinget om fritak fra ett eller flere verv som folkevalgt fordi dette nå blir for vanskelig. Slikt fritak kan gis midlertidig eller for hele resten av valgperioden. Det siste er det som er aktuelt her.

Når det så gjelder erstatning i vervet som medlem av formannskap eller fylkesutvalget, fastslås i [kommunelovens § 7–10](#) fjerde avsnitt at «Hvis et medlem eller varamedlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre, fylkesting, kommunestyrekomité eller fylkestingskomité trer endelig ut, skal det velges et nytt medlem eller varamedlem.»

Det er med andre ord ikke tale om opprykk for varamedlem slik som når et medlem melder forfall til enkeltmøter.

Ved dette valget står kommunestyret eller fylkestinget ikke fritt; regelen er at «Det nye medlemmet skal velges fra den samme gruppen som det uttredende medlemmet tilhørte.»

Det sies ikke noe, verken i loven eller i forarbeidene, om hvem som skal utpeke det medlemmet som skal velges, men utgangspunktet må klart nok være at det avgjør denne gruppen selv.

Neste spørsmål blir hva som er gruppen hvis det er benyttet en felleliste fra flere partier ved dette valget.

I forarbeidene til bestemmelsen «[Ot.prp. nr. 96 \(2005–2006\) s. 66](#), i [pkt. 6.2.4](#) Departementets merknader og forslag» fastslås her at «Disse bestemmelsene skal tolkes slik at dersom flere grupper har samarbeidet ved det opprinnelige valget, skal disse defineres som én gruppe i hele valgperioden.»

Det skulle da bety at de som sto bak fellelisten i kommunestyret eller fylkestinget ved valget, skal anses som én gruppe i denne sammenhengen, og at denne gruppen i sin helhet avgjør hvem som skal tre inn.

Når man som her bygger på en samarbeidsavtale mellom selvstendige partier, må denne likevel forstås slik at den må være bindende, forutsetning at det er den *partigruppen* det uttredende medlem tilhørte som skal bestemme hvem som skal tre i hennes sted. Med den konsekvens at det må være tilstrekkelig at partigruppen for det uttredende medlemmet i kommunestyret/fylkestinget sender en melding til ordfører om hvem de vil ha inn i stedet for det medlemmet som når trer ut, og så foretar kommunestyret eller fylkestinget valg av vedkommende.

Deretter foretar kommunestyret eller fylkestinget valg av ny ordfører eller varaordfører på fritt grunnlag blant medlemmene av formannskapet eller fylkesutvalget, slik det nå er sammensatt. Her har det partiet som det uttredende medlem tilhører, ikke noe krav på at det velges et medlem derfra.

Kan kommunedirektøren nekte å oppgi regnskapstall?

Kommunal Rapport, 07.06.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Kommunen har rammebudsjettering og det er vanskelig å få vite hva driften av et bo- og dagsenter koster.

SPØRSMÅL: Kommunestyret har vedtatt en strategiplan for tjenestetilbudet innen helse- og sosialområdet. I denne inngår en nedfasing av kommunens bo- og dagsenter med opphør av døgn tjenester. De som trenger heldøgns pleie og omsorg, skal få tilbud om dette ved kommunens ene sykehjem – hvor det da gis botilbud i omdefinerte sykehjems plasser. Etter vedtaket ble gjort for snart 11 måneder siden, er gjennomføringen av dette satt i verk ved ett av kommunens fire bo- og dagsenter.

I denne forbindelse har enkeltrepresentanter i kommunestyret bedt om å få talldata som viser hva enkelte av de fire bo- og dagsentra faktisk koster kommunen i drift (personell og lokaler), og under en strategisamling for kommunestyret kom det fram at flere representanter i plenum ønsket mer detaljerte opplysninger fra årsregnskapet 2020. Kommunedirektøren ville ikke gi slike opplysninger p.g.a. «faglig uforsvarlighet». Kommunen praktiserer «rammebudsjettering» og regnskapstallene der kommer kun som tall for hvert av kommunens ni rammeområder.

Dette gir ingen mulighet for kommunestyret til å få kunnskap om f.eks. hva et sykehjem koster ei heller bo- og dagsentra, hjemmetjenesten, kommunale veier, skole og barnehager osv.

Fire medlemmer av kommunestyret skrev så til kommunedirektøren og ba om å få regnskapstall på «ansvarsnivå», slik at flere skulle bli kjent med faktiske kostnader med ulike tjenestetilbud. Et forslag i kommunestyret om at kommunedirektøren skulle svare på denne henvendelsen, ble nedstemt med 21 mot 4 stemmer.

Mitt spørsmål er:

Hvilken hjemmel har kommunedirektøren for å nekte å gi regnskapstall på «ansvarsnivå» til valgte politikere?

Er det vanlig i Kommune-Norge at kommunestyrene ikke vil ha detaljer om hva ulike tjenestetilbud som skole, barnehage, kultur, helse- og omsorgstilbudet faktisk koster?

Ny kommunelov trådte i kraft umiddelbart etter nytt kommunestyre ble konstituert – er «makta» derved flyttet mer over på kommunedirektøren fremfor kommunestyret?

SVAR: I kommuneloven [§ 14–6](#) og budsjett- og regnskapsforskriften ([FOR-2019-06-07-714](#)) har vi regler blant annet om innhold og oppstilling av årsbudsjett og årsregnskap som disse vedtas av kommunestyret. Vi har derimot ikke noen bestemmelser om mer detaljert rapportering til kommunestyret om utgifter, så lenge disse dekkes innenfor rammene av de enkelte budsjettpostene som er vedtatt.

Det er da i utgangspunktet opp til kommunestyret selv å be om mer spesifisert informasjon om utgiftsnivå og utgiftsfordeling. Dette kan skje ved et vedtak der man ber om en redegjørelse fra kommunedirektøren, eventuelt også om ajourførte regnskapstall på det detaljnivå kommunestyret ønsker. Hvor vanlig dette er, har jeg ingen sikker kunnskap om, men jeg vil anta det skjer ikke helt sjelden, men det er klart at dette kan kommunedirektøren ikke motsette seg. Hun er stadig som alminnelig regel underlagt kommunestyrets instruksjonsmyndighet i alle typer saker, nå bare med unntak av individuelle personalsaker, se [§ 13–1](#) siste avsnitt.

Noen tilsvarende rett til å kreve en slik redegjørelse har ikke det enkelte medlem av kommunestyret, eller et mindretall i dette. I [§ 11–13](#) har vi imidlertid en bestemmelse om innsynsrett for et folkevalgt organ i alle kommunale saksdokumenter også hvis minst tre medlemmer av organet stemmer for forslag om dette, bare med unntak av deler som inneholder opplysninger som er underlagt taushetsplikt ved lov. I vår sammenheng betyr det at kommunedirektøren må legge fram de aktuelle underregnskapene for kommunestyret hvis tre medlemmer krever dette.

177 tilsyn i barnehager og skoler – ti hadde alt på stell

Kommunal Rapport, 16.06.2021

I fjor gjorde statsforvalterne 177 tilsyn i barnehager og skoler. Det ble avdekket regelbrudd i nesten alle tilsynene.

NTB

Målet for de 177 tilsynene var kommunen som skole- og barnehageeier der statsforvalterne gjennom ulike kilder hadde fått mistanke om brudd på regelverket, skriver [Utdanningsnytt](#).

Statsforvalterne skal sette i gang tilsyn etter en vurdering av hvor sannsynlig det er at et tilsyn vil vise brudd på regelverket. Derfor er trolig andelen brudd i disse tilsynene høyere enn generelt i skoler og barnehager.

Ronny Alver Gursli i avdeling for tilsyn i Utdanningsdirektoratet mener likevel at resultatene ikke bør bli oppfattet som marginale eller spesielle.

– Håpet vårt er at med å presentere denne rapporten, gir vi skoler og barnehager et innblikk i hva det er ført tilsyn med, og med det en sjanse til å kontrollere seg selv og rette opp egne avvik, sier han til Utdanningsnytt.

Gjennomgående trekk fra tilsynene er at barnet sin rett til å bli hørt må bli bedre tatt vare på, og kommunene må bli flinkere til å ivareta barnas beste når de gjør vedtak. Også at kommunene ikke selv setter i gang tilsyn når omstendighetene tilsier det, er blant regelbruddene.

Les hele rapporten her:

<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/funn-fra-statsforvalternes-tilsyn-2020/>

TILSYNSRAPPORT

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap Overhalla kommune 2020

Tidsrom for tilsynsbesøket:

10.12.2020

Statsforvalteren i Trøndelag

19.08.2021

Oppfølging av tilsynet

I dette tilsynet ble det ikke avdekket lovbrudd. Tilsynet er derfor avsluttet.

Innholdsfortegnelse

1. Sammendrag
2. Bakgrunn/Formål
3. Rammer for tilsynet
4. Hovedinntrykk
5. Resultater fra tilsynet
6. Grunnlagsdokumenter
7. Deltakere

Tilsynssted:Digitalt

Kontaktperson i kommunen:Bente Eidesmo

Fylkesmannens tilsynsgruppe:

Dag Otto Skar, samfunnssikkerhet og beredskap, tilsynsleder
Kaja Kristensen, Samfunnssikkerhet og beredskap, tilsynskoordinator,
Marit Dypdal Kverkild, Fagdirektør helse- og samfunn,
Siri Ramberg Stav, seniorrådgiver helse- og omsorg,
Audhild Buan, juridisk seniorrådgiver helse- og omsorg

Tilsynsrapporten er godkjent av:

Fylkesberedskapssjef Dag Otto Skar
Fagdirektør helse- og samfunn Marit Dypdal Kverkild

Foreløpig rapport sendt 14.01.2021

Endelig rapport sendt 08.02.2021

Kommunens frist for oppfølgingsplan: -

1. Sammendrag

Tilsynet er gjennomført med hjemmel i lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) §29, forskrift om kommunal

beredskapsplikt §10 og lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten m.m. (helsetilsynsloven) §2.

Målet med tilsynet var å undersøke om kommunens arbeid med kommunal beredskap og helseberedskap er i samsvar med kravene til kommunal beredskapsplikt og kommunal helseberedskap.

Fylkesmannen hovedinntrykk av kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap og helseberedskap, samt resultater fra tilsynet er beskrevet under kapitel 4 i rapporten.

Fylkesmannen avdekket ingen avvik under tilsynet i Overhalla kommune.

2. Bakgrunn/Formål

Helseberedskap og kommunal beredskapsplikt er basert på de samme prinsippene og har et felles mål om beskyttelse av befolkningen.

Kommunene har ansvar for å utvikle trygge og robuste lokalsamfunn, og opprettholde

nødvendige tjenester også når lokalsamfunnet rammes av uønskede hendelser som utfordrer kommunen, enten de forekommer i fredstid, ved sikkerhetspolitiske kriser eller i væpnet konflikt.

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i Sivilbeskyttelsesloven §29, forskrift om kommunal beredskapsplikt §10 og Helsetilsynsloven §2. I tillegg finnes tilsynshjemler i ulike særlover på helseberedskapsområdet.

Tilsynet skal følge bestemmelsene i kapittel 10 A i Kommuneleien.

Målet med tilsynet var å undersøke om kommunens arbeid med kommunal beredskap og helseberedskap er i samsvar med kravene i sivilbeskyttelsesloven §§14 og 15, forskrift om kommunal beredskapsplikt, helseberedskapsloven, forskrift om krav til beredskapsplanlegging, helse- og omsorgstjenesteloven, smittevernloven, folkehelseloven, forskrift om miljørettet helsevern og forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

Fylkesmannen ville undersøke om kommunen i tråd med kravene i lov og forskrift hadde:

- En beredskapsplanlegging som bygger på risiko- og sårbarhetsanalyser av uønskede hendelser som kan inntreffe i egen kommune
- En forberedt kriseorganisasjon for håndtering av uønskede hendelser, herunder;
 - en forberedt kriseledelse
 - en kriseorganisasjon som kjenner egne beredskapsplaner
 - om kommunen har sikker informasjonsstyring og plan for krisekommunikasjon
 - om alle som har en rolle i beredskapen har fått opplæring
 - om beredskapen er øvet, evaluert og oppdatert

3. Rammer for tilsynet

Tilsynet er gjennomført etter prinsippene for systemrettet tilsyn. Skriftlig revisjonsvarsel ble sendt 23.10.2020.

På grunn av pågående pandemiutbrudd ble tilsynet gjennomført digitalt 10.12.2020. Deltakerne var lokalisert på ulike kontorsteder, og kommuniserte via videokonferanse. Tilsynet ble gjennomført iht. plan med åpningsmøte, intervju med relevante personer i kommunen samt sluttmøte. Foreløpig oppsummering ble presentert i sluttmøtet.

Denne rapporten omhandler evt. avvik og andre inntrykk som er avdekket under revisjonen.

Avvik er manglende etterleving av krav i lov og forskrifter som kommunen har plikt til å etterleve innenfor kommunal beredskapsplikt og kommunal helseberedskap.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannen kun undersøker om kommunens arbeid med kommunal beredskap og kommunal helseberedskap er i tråd med lov og forskrift. Tilsynet gir derfor ikke en fullstendig vurdering av kommunens arbeid med dette.

4. Hovedinntrykk

4.1 Kommunal beredskapsplikt

Overhalla kommune har en god oversikt over risiko i kommunen. Kriseorganisasjonen i kommunen er godt organisert og forankret, hvor roller og ansvarsforhold er avklart.

Kommunen er i prosess med å revidere kommuneplanens samfunnsdel, hvor samfunnssikkerhet og beredskap er tiltenkt å være et viktig tema.

Kommunen har en helhetlig ROS-analyse vedtatt i kommunestyret i 2018. Prosessen med helhetlig ROS synes godt forankret lokalt. Analysen er utført i krisestøtteverktøyet CIM og hovedfunn er tatt inn i egen rapport med tiltaksplan. Fylkesmannen påpeker at denne rapporten med fordel kunne synliggjort hvordan minimumskrav i forskrift om kommunal beredskapsplikt er vurdert i CIM-analysen.

Kommunen har en overordnet beredskapsplan fra 2020 og har laget gode tiltakskort som følger planen. Fylkesmannen påpeker at beredskapsplanen bør vise til kommunens egne oversikter i CIM der dette er relevant. I beredskapsplanen bør videre eksisterende system for befolkningsvarsling beskrives kort.

Dagens dialog med næringslivet i kommunen kan med fordel videreutvikles i analyser og beredskapsplanlegging.

4.2 Helseberedskap

Overhalla kommune sin plan for helsemessig og sosial beredskap ble utarbeidet og ferdigstilt i 2019. I forbindelse med utarbeidelse av planen ble det foretatt en ROS-vurdering. Egne tiltakskort ligger som vedlegg til planen. Kontinuerlig arbeid med beredskap er prioritert og synliggjøres i et eget årshjul. Det er jobbet aktivt med egne tiltak i forhold til Koronaepidemien, og det er også laget en Pandemiplan. Smittevernplanen er fra 2012. Det er gamle navn og telefonnummer i planen. Revidering av smittevernplanen er påbegynt.

Fylkesmannen anbefaler at kommunen setter en frist for ferdigstilling av smittevernplanen.

Kommunen har avtale med Namsos kommune om kjøp av kommunelegetjenester. Overhalla kommune har egen lege i kommunen som er stedfortreder for kommuneoverlegen. Det er ikke beskrevet hvilke ansvar og oppgaver som kommuneoverlegen skal utføre for Overhalla kommune, men det er et behov for å beskrive ansvar og oppgaver som er tillagt kommuneoverlegen.

Det er etablert et Covid-19 møte for Midtre Namdal hvor både fagsjef helse- og omsorg og kommuneoverlegen deltar. Møteforumet oppleves som viktig, og understøtter samarbeidet mellom kommunene i Namdalen.

Det er kultur for å jobbe kontinuerlig med beredskap i pleie- og omsorgssektoren. Ansatte i sykehjem og hjemmetjenesten har egen brannberedskap, og de øver på brannberedskapen årlig. Strømbrydd er beskrevet i egen risikoanalyse, og det er strømaggregat på sykehjemmet. Det er også etablert egen beredskap for folk som mottar tjenester i eget hjem, både ved strømbrydd, flom og uvær. Det er tiltakskort for hendelsen når pasient forsvinner fra sykehjemmet.

Overhalla kommune har et veletablert Kriseteam/Posom-team. Posom-teamet rykker ut på forholdvis mange hendelser. Medlemmer i teamet deltar på relevante kurs og fagsamlinger. Det er utfordrende å få tid til øvelser, men øvelser er ikke et uttrykt behov fra teamet fordi de har så mange oppdrag.

Kommunen opplever at eksterne aktører ser på Posom-team som en blålysetat. Fylkesmannen anbefaler at dette blir belyst i egne fora, og at ulike forventninger blir diskutert.

5. Resultater fra tilsynet

Ingen avvik ble avdekket under tilsynet.

Merknad 1:

Det er behov for at kommunen evaluerer kommuneoverlegen sin rolle og funksjon.

6. Grunnlagsdokumenter

Plan/dokument	Gyldig fra	Gyldig til
Planstrategi	2020	2023
Kommuneplanens samfunnsdel	2007	2019
Kommuneplanens arealdel	2007	2019
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	2019 (vedtatt 18.12.2018)	
Aggregert risikobilde Overhalla (CIM)	2018	
Beredskapsplan	2020	

Plan/dokument	Gyldig fra	Gyldig til
Tiltakskort		
Plan for helsemessig og sosial beredskap	2020	2024
Smittevernplan	2012	
Pandemiplan	2020	
Ros-analyse helse og omsorg	2020	2024
Infeksjonskontrollprogram Overhalla sykeheim	2020	2024

7. Deltakere

Ikke publisert her

Steinkjer, 08.02.2021

Dag Otto Skar
Fylkesberedskapssjef
Kommunal- og

Marit Dypdal Kverkild
Fagdirektør helse- og samfunn
Helse- og omsorgsavdelingen

Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier?

Kommunal Rapport 02.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

SPØRSMÅL: I vårt kommunestyre har vi representanter som har meldt seg ut av partiet de ble valgt inn for. De står dermed som uavhengige representanter, og det er også dette vi fører de inn i protokollen som.

Det vi derimot lurer på, er hva som skjer dersom representantene siden melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget 2019?

Vi har tidligere hatt lignende situasjoner hvor representanter har meldt seg inn i eksisterende partier i kommunestyret. Da har vi ført opp det nye partiet som deres partitilhørighet, men samtidig har vi har fulgt varalisten og utbetalt partistøtten til det tidligere partiet.

Men situasjonen hvor en representant melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget, fremstår for oss som uklar for den delen som gjelder protokollføringen.

Vil vi måtte føre representantene som uavhengige, eller må vi i protokollen føre dem som medlemmer av sitt nye parti?

SVAR: Dette reiser kompliserte og til dels ikke avklarte spørsmål, der svarene kanskje blir forskjellige i ulike sammenhenger.

Kommuneloven gir ikke noen generell definisjon av begrepet «gruppe», men bruker det i en del enkeltbestemmelser ikke nødvendigvis med helt samme meningsinnhold. Det brukes også i kommunale reglementer, i første rekke i regler om støtte til partigrupper og andre tilsvarende grupperinger.

I tillegg har vi situasjoner der en folkevalgt melder seg ut av en gruppe og proklamerer seg som «uavhengig medlem», og dermed må ansees som en «enpersonsgruppe».

Jeg skal prøve å summere dette kort for ulike problemsituasjoner.

- Begrepet «gruppe» møter vi først når kommunestyret eller fylkestinget skal foreta valg av formannskap, fylkesting eller andre folkevalgte organer. Lovens regel (§ 7-4) er her at valget skal skje som forholdsvalg hvis minst ett medlem krever det. Her fordeles plassene i hvert organ etter reglene i §§ 7-5 og 7-6 mellom ulike listeforslag.

Forslagsstillere er «partier eller grupper» i det velgende organet. Det betyr i praksis de medlemmene av organet som blir enige om å fremme slikt forslag. Det kan være partigrupper eller enkeltmedlemmer i ulike konstellasjoner, men da slik at kandidater bare kan føres opp på en liste fra eget parti eller gruppe eller felleliste der partiet eller gruppen inngår.

Poenget her er å unngå at partier eller grupper deler seg opp på flere lister for å omgå reglene i § 7-6 om krav til kjønnsmessig balanse i listeforslaget. Hvis et medlem formelt og praktisk har meldt seg ut av sin opprinnelige partigruppe eller annen gruppe, må hun imidlertid kunne foreslås på en liste fra den gruppen hun nå definerer seg som medlem av og inngå på listeforslag fra denne.

- Skifte av gruppe eller utmelding fra en gruppe har som utgangspunkt ingen konsekvenser for de valg som er gjort, verken for medlem eller varamedlem, det er personen som er valgt.

Spørsmålet blir da hvor langt dette rekker når den som trer ut, er varamedlem. Men hvis dette oppleves som et problem, kan den folkevalgte søke kommunestyret eller fylkestinget om å bli fritatt fra vervet. Hvis slikt fritak blir gitt, skal det foretas valg av nytt medlem eller varamedlem for resten av valgperioden, fra – og dermed etter forslag fra – den aktuelle gruppen, slik den nå ser ut, se § 7–10 fjerde avsnitt.

Hvis det ikke er tale om verv som medlem av kommunestyret, formannskapet, fylkestinget eller fylkesutvalget, kan kommunestyret eller fylkesutvalget i stedet foreta fullstendig nyvalg av organet. Der kan det tas hensyn til den endringen som har skjedd ved medlemmets skifte av gruppetilhørighet, se § 5–7 siste avsnitt.

- Hvis den som har meldt seg ut av en gruppe, er varamedlem til et folkevalgt organ, oppstår spørsmålet om hun skal innkalles til å møte når et ordinært medlem har forfall.

Her er lovens regel (§ 7–10 første avsnitt) at det skal innkalles varamedlemmer «så langt mulig i den nummerorden de er valgt». Et nærliggende synspunkt er at et slikt opprykk kan bli ganske problematisk hvis det fører til at det medlem som har forfall, erstattes med et varamedlem som ikke identifiserer seg med samme parti eller gruppe.

Men her har Kommunaldepartementet – med støtte fra Oddvar Overå – lagt avgjørende vekt på at dette ville bety at vedkommende medlem dermed «i realiteten fratras vervet og aldri vil kunne kalles inn», i og med at hun ikke vil stå på noen annen liste.

Se om denne diskusjonen Overå og Bernt, KommuneLOVEN 2018, s. 150–151 (note 3 til § 7-10).

Det samme vil da gjelde hvis kommunestyret eller fylkestinget velger settemedlem for medlem som er innvilget fritak i minst tre måneder, se andre avsnitt siste setning. Hvis medlemmer av kommunestyre eller fylkesting trer endelig ut, følger det direkte av loven (§ 7 tredje avsnitt, siste setning) at varamedlemmer trer inn i den nummerorden de er valgt.

- Avtalevalg forutsetter enstemmig tilslutning til at denne valgformen skal brukes og tilslutning til en innstilling med forslag på medlemmer og varamedlemmer.

På listen skal angis hvilken gruppe hvert av disse tilhører, og ved forfall hentes varamedlemmer fra samme gruppe som det medlem de erstatter. Hvis et medlem trer ut sin gruppe, må man kunne følge samme fremgangsmåte som i tilsvarende situasjon der organet er valgt ved forholdsvalg.

- Inndeling i kommunestyre- eller fylkestingskomiteer skal etter § 5–8 tredje avsnitt vedtas med alminnelig flertall på grunnlag av en innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer i komiteene. Denne skal angi «gruppen hvert medlem representerer».

Innstillingen skal også inneholde navn på varamedlemmer, og da forutsetningsvis for hver enkelt gruppe, på samme måte som ved avtalevalg etter § 7–7.

Normalt vil valg av slike komiteer skje i det konstituerende møtet i det nyvalgte kommunestyret eller fylkestinget, se § 7–1 tredje avsnitt. Alle medlemmer har plikt til å ta imot valg til en slik komité. De «grupper» det her er tale om, vil da være de medlemmer som er valgt på samme liste ved kommunevalget.

Disse komiteene er rent saksforberedende organer for kommunestyret eller fylkestinget, og kan ikke tildeles vedtaksmyndighet, se første avsnitt.

Om medlem eller varamedlem i en slik komité skulle skifte partitilhørighet eller melde seg som uavhengige, vil dette ikke få noen konsekvenser for verv eller møterett. Hvis

kommunestyret eller fylkestinget finner at dette tilsier endringer i komitésammensetningen, må det i tilfelle gå veien om et fullstendig nyvalg av alle komiteer, basert på en ny innstilling om sammensetningen, se § 5–9 siste avsnitt.

- Så er vi over på *gruppe* som grunnlag for økonomisk bistand til det politiske arbeidet. Det har vi bare én enkelt bestemmelse om i loven, § 10–10. Den fastsetter at i kommuner eller fylkeskommuner med parlamentarisk styringsform skal man sørge for at «grupper av kommunestyremedlemmer eller fylkestingsmedlemmer som ikke deltar i henholdsvis kommunerådet eller fylkesrådet skal sikres hensiktsmessige kontorlokaler og nødvendig assistanse for å kunne foreta egne utredninger».

«Gruppe» vil her i utgangspunktet være de som er valgt på samme valgliste, men i kommentarene til bestemmelsen i forarbeidene (Prop. 46 L 2017-2018) legges til grunn at også den som bryter ut av en gruppe som er representert i kommune- eller fylkesrådet, vil ha krav på assistanse: «I denne bestemmelsens forstand blir det da dannet en ny gruppe i kommunestyret eller fylkestinget, slik at også denne gruppen har krav på assistanse».

- Dette må også være retningsgivende når en kommune eller fylkeskommune etablerer et system for støtte til de enkelte partigruppernes virksomhet.

Også den eller de som etter valget bryter ut av en partigruppe eller annen gruppe, vil ha krav på støtte etter samme kriterier som anvendes ved tildeling til etablerte grupper. Det må bety at enkeltpersoner som melder seg ut for å være «uavhengige», har krav på støtte på linje med andre enkeltpersonsgrupper.

Hvis en folkevalgt som melder seg ut av en partigruppe, oppgir at hun nå skal representere et parti som ikke har medlemmer i kommunestyret eller fylkestinget, må hun følgelig betraktes som en ny «enpersonsgruppe» der, med samme rettigheter som andre grupper. Hun bestemmer selv hva hun vil kalle «gruppen» sin, men kan ikke benytte et eksisterende partinavn uten samtykke fra lokallaget der.

Dette får også konsekvenser for beregningen av fremtidig støtte til den gruppen disse bryter ut fra. Den må reduseres tilsvarende, eventuelt overføres til annen gruppe som vedkommende går inn i. Dette gjelder uavhengig av om hun møter eller ikke møter som varamedlem for sin gamle gruppe.

Støtten gis til selve gruppen og arbeidet som utføres der, ikke til enkeltmedlemmer. Men alt dette gjelder bare støtte som gis til selve arbeidet i de folkevalgte organene, ikke støtte som går til partiapparat e.l. til generelt politisk virke.

Referatsaker er også saker som behandles

Kommunal Rapport 16.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Skal alle referatsaker protokolleres, og skal disse referatdokumentene oppbevares «for alltid»?

SPØRSMÅL: Kommuner som vi er tillagt revisjon av, har svært ulik praksis mhp å protokollere referatsaker som behandles i formannskap og/eller kommunestyre. Har kommuner plikt fra møter i formannskap og/eller kommunestyre til å protokollere alle referatsaker med en angivelse av hvilke dokumenter som er forelagt organet, herunder også power-point presentasjoner. Dersom dette er tilfellet, skal disse «referat»-dokumentene oppbevares for alltid, jf. arkivloven?

SVAR: I [kommuneloven § 11–4](#) er det bestemmelser om hva møteboken skal inneholde. Her skal det blant annet angis «hvilke saker som ble behandlet». Det omfatter også referatsaker – også rene orienteringer fra kommunedirektøren eller ordfører. Det er ikke noe krav om hvilke saksdokumenter som er utsendt eller fremlagt skal nevnes her, men det er klart at disse skal registreres og arkiveres i overensstemmelse med kravene i arkivlova og er offentlige etter reglene i offentleglova.

I [kommuneloven § 11–3](#) tredje avsnitt fastslås at «Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten», noe som betyr at når dokumenter går fra administrasjonen til et folkevalgt organ, må de journalføres etter reglene i arkivlova, se [offentleglova § 10](#) første avsnitt og [arkivforskrifta § 9](#). Dette må også gjelde dokumenter som måtte bli utdelt i møtet. Jf. også bestemmelsen i [offentleglova § 16](#) første avsnitt bokstav c, der det fastslås at unntakene i [§ 14](#) fra innsynsrett etter loven for interne saksdokumenter, ikke gjelder for «saksframlegg med vedlegg til eit kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalt organ». Det betyr at unntaket fra journalføringsplikten i arkivforskrifta § 9, for «organinterne dokument etter offentleglova § 14», ikke gjelder her.

Men her vil jeg gjette på at vi vil finne mange lovbrudd om vi leter rundt i kommunene.

Reglene om ettergodtgjøring er litt av en rebus

Kommunal Rapport 26.07.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Er det riktig at en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring, skal få økt inntekt, uten å arbeide?

SPØRSMÅL: Jeg prøver å forstå [kommunelovens § 8–6](#) om ettergodtgjøring:

«Folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse, kan søke om ettergodtgjøring når de fratrer vervet. Kommunestyret eller fylkestinget skal selv gi forskrift om lengden slik ettergodtgjøring kan ha, men ikke utover alminnelig oppsigelsestid for fast ansatte i kommunen eller fylkeskommunen.

Retten til ettergodtgjøring skal avkortes krone for krone mot annen inntekt. Det samme gjelder for ordinær inntekt som den folkevalgte frivillig avstår fra. Pensjonsinntekter etter folketrygdloven kapittel 19 og kapittel 20 skal ikke anses som inntekt etter andre ledd.»

Særlig er siste ledd vanskelig. Hva er lovgivers intensjon her? I praksis kan altså en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring få økt inntekt, uten å arbeide. (Alderspensjon fra Folketrygden + ettergodtgjøring, som er lik godtgjøring ved avgang). Var dette virkelig meningen?

Jeg blir ikke klokere av å lese Prop. 46 L, som tilsynelatende ligger til grunn for loven. På side 122 i proposisjonen omtales særlig overgangsordninger før fylte 67 år:

«Personer som tar ut alderspensjon kombinert med godtgjøring som folkevalgt, får et betydelig fall i samlet inntekt når godtgjøringen bortfaller, selv om uttaket av alderspensjon opprettholdes. Det vil også være personer i alderen 62–66 år som har for lav pensjonsopptjening til å ha rett til alderspensjon, og som dermed ved fratredelse av vervet som folkevalgt ikke har alderspensjon som et mulig inntektsalternativ. Det er først fra 67 år at alle har rett til å ta ut alderspensjon.»

Nederst på side 366 bemerkes:

«Det følger av tredje ledd at alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 19 og kapittel 20 ikke skal regnes som inntekt etter andre ledd. Det betyr at det for folkevalgte fra 62 år til fylte 67 år som får tilkjent ettergodtgjøring ved fratreden, og har uttak av alderspensjon i denne perioden, skal ikke alderspensjonen føre til avkorting etter andre ledd.»

Her virker det altså som om § 8–6 mest er en særregel for aldersgruppen 62-67, men jeg finner ikke at dette gjenspeiles i Folketrygdlovens §19 og § 20.

SVAR: Nei, dette er litt av en rebus. Hovedformålet med denne bestemmelsen er at den folkevalgte skal kunne kombinere de to inntektene på samme måte som arbeidstakere på samme alder, altså 62–67 år, og at dette da også skal gjelde for etterlønn.

Imidlertid er ordningen etter lovens ordlyd generell, og selv om forarbeidene kan peke i en annen retning, er det ikke gjort noe slikt skille i lovens ordlyd. § 8–6 tredje avsnitt gjelder alle tidligere folkevalgte som mottar alderspensjon etter folketrygdloven samtidig med godtgjøring.

Departementet har derfor lagt til grunn (brev 11.05.20, ref. 20/2311-2, altså etter at kommentarutgaven var utgitt) at det heller ikke skal foretas noen form for avkorting i ettergodtgjøring ved vanlig uttak av alderspensjon etter fylte 67 år etter folketrygdloven kapittel 19 og 20.

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Kommunal Rapport 28.07.2021

Det er lov å stille spørsmål til ordføreren i bystyremøte. Men hva med spørsmål mellom møtene? Har representantene krav på skriftlig svar på skriftlige spørsmål da også?

Departementet kommenterer problemstillingen på denne måten:

«Kommunene kan etter § 11–12 fastsette eget reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, men disse kan ikke fravike rammene i kommuneloven. Behandlingen av saker i folkevalgte organer, inkludert diskusjoner og orienteringer om saker som organet senere kan behandle eller som gjelder organets ansvarsområde, skal skje i formelle møter, jf. kommuneloven § 11–2 første ledd. Det taler for at informasjon som gjelder saker som enten er eller vil komme til behandling i kommunestyret eller gjelder forhold innenfor kommunestyret nokså vide ansvarsområde også skal gis i et møte. Som nevnt er forutsetningen at også spørsmål til ordføreren, inkludert om saker som ikke er på sakslisten, skal besvares i et møte.»

Departementet mener kommuneloven derfor må forstås slik at spørsmål til ordføreren skal besvares i møter. Dette vil sikre at alle kommunestyremedlemmene får samme informasjon på samme tid, og at den samme informasjonen også blir tilgjengelig for allmennheten, [jf. § 11–5 om møteoffentlighet](#).

Kommunestyremedlemmene kan selvfølgelig stille praktiske spørsmål rundt godtgjørelse, habilitet og permisjon, mens spørsmål om kommunestyresaker bør tas i møtet.

Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak

Kommunal Rapport 23.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Hvis formannskapet er ulovlig sammensatt, blir da alle vedtakene som er fattet, ugyldige?

SPØRSMÅL: Hvaler kommune måtte velge nytt formannskap på grunn av at kjønnsbalansen ikke var i tråd med lovens krav. Betyr det at vedtakene som det ugyldig sammensatte formannskapet har gjort, er ugyldige?

SVAR: Jeg er ikke kjent med at vi har noen praksis om akkurat dette, men vil anta det er nærliggende å løse det på samme måte som der et folkevalgt organ er uriktig sammensatt av andre grunner – pga. feil ved innkalling, deltakelse av inhabilt medlem, eller utelukkelse av medlem fordi man feilaktig trodde hun var inhabil. Utgangspunktet vil da etter alt å dømme være det samme som gjelder etter [forvaltningsloven § 41](#) ved brudd på saksbehandlingsreglene i denne loven; at vedtaket likevel er gyldig «når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold». I vår sammenheng betyr det at feilen bare kan medføre ugyldighet hvis det er en rimelig mulighet for at vedtaket hadde blitt et annet om formannskapet hadde vært korrekt sammensatt.

Nøyaktig hva som ligger i dette, kan være usikkert. Det må vurderes fra sak til sak. Hvis et vedtak er truffet med knapt flertall, vil man normalt måtte legge til grunn at resultatet kunne blitt et annet om formannskapet hadde hatt en annen sammensetning. Ved denne vurderingen vil det være galt å prøve å løse problemet ved å spørre medlemmer som skulle ha deltatt, hvordan de ville stemt. Det enkelte medlem skal stemme etter sin overbevisning der og da, etter å ha deltatt i møtet, og det vil stride mot dette «møteprinsippet» om man skulle legge til grunn medlemmets uttalelse om hvordan hun *nå* ville stemt. Det kan eller skal vi i prinsippet ikke kunne vite.

Og også der et vedtak er truffet med et tilsynelatende robust flertall, vil det være situasjoner der det er riktig å legge til grunn at med en annen sammensetning av formannskapet, ville vedtaket kunne blitt et annet. Som alminnelig utgangspunkt vil – og bør – både enkeltmedlemmer og partigrupper kunne la seg påvirke av debatten om en sak i et møte. Etter min mening taler dette for at det skal være svært klart og opplagt at det var et vedtak som det sto et svært klart og robust flertall bak, før man skal kunne si at feilen ikke *kan* ha betydning.

Endelig vil det – selv om vi finner at det er tale om en feil som kan ha betydning for vedtakets innhold, kunne være situasjoner der vedtaket likevel kan bli stående som gyldig av hensyn til den det tilgodeser. Gode grunner taler for at den som i god tro har inngått en stor avtale med kommunen om anskaffelse av eiendom eller tjenester, eller som har satt i gang et byggeprosjekt i tillit til det hun trodde var et lovlig vedtak i formannskapet, må kunne stole på det som er vedtatt, og si at om kommunen har snublet i sine ene ben her, kan det ikke være hennes problem. – Men også her er jussen til dels usikker.

Kommuneproposisjonen 2022: Utviklingstrekkene for statlig tilsyn med kommunesektoren

KMD legger til grunn at statlig tilsyn med kommunesektoren fortsatt skal være koordinert og effektivt, og at omfanget av tilsyn skal ligge stabilt og totalt sett ikke øke.

Regjeringen gir i kommuneproposisjonen for 2022 en orientering om utviklingstrekkene for statlig tilsyn med kommunesektoren for perioden 2016-2019. Kunnskapsgrunnlaget er rapport fra DFØ (Direktoratet for forvaltning og økonomistyring) 2020:9 *Statlig tilsyn med kommunene – kartlegging av omfang, samordning og nytte* ([Statlig tilsyn med kommunene – DFØ \(dfo.no\)](#)).

I kommuneproposisjonen for 2018 det ble det skissert et mål om at det statlige tilsynet med kommunesektoren skal være koordinert og effektivt, og at omfanget av statlig tilsyn med kommunene totalt sett ikke skal øke. KMD har etter kommuneproposisjonen 2018 satt i gang flere flere initiativ som skal bidra til å nå målene for det statlige tilsynet med kommunesektoren.

DFØs kartlegginger i DFØ-rapport 2020:9 viser at det statlige tilsynet med kommunene utvikler seg i riktig retning, og at det ikke har vært store endringer i omfanget av statlig tilsyn i perioden 2016–2019. 90 prosent av kommunene mener at statlig tilsyn er nyttig for å sikre at kommunene følger lover og forskrifter, men at veiledning er enda mer nyttig. Opplevelsen av nytte henger blant annet sammen med at det i økende grad iverksettes læringsaktiviteter før og etter tilsynsbesøkene. Andre funn er at statsforvalteren de senere årene har fått større handlingsrom til å bestemme tema, volum og virkemidler i tilsynene. Dette åpner for bedre og mer relevante tilsyn fordi de bygger på lokale risikovurderinger. De landsomfattende tilsynene er på den annen side viktige for å sikre et enhetlig tilsyn i hele landet.

Ifølge rapporten oppleves ikke manglende samordning som et stort problem, verken for kommunene eller tilsynsmyndighetene. Rapporten peker imidlertid også på enkelte områder der det er behov for forbedringer, for eksempel samordning mellom statlig tilsyn og kommunal egenkontroll. Det er et flertall av statsforvalterne og kommunene som mener at statlig tilsyn ikke er godt nok samordnet med de kommunale kontrollutvalgene og deres planlagte og gjennomførte forvaltningsrevisjoner. Departementet viser her til at kommuneloven av 2018, som trådte i kraft høsten 2019, lovfester et krav om at alle statlige tilsynsmyndigheter skal ta hensyn til relevante forvaltningsrevisjoner i kommunene. Tilsynsmyndighetene skal vurdere å utsette eller å ikke gjennomføre tilsyn hvis kommunen nylig har gjennomført en kontroll med det samme temaet. Departementet vurderer å utarbeide nærmere veiledning om samordning av statlig tilsyn og samordning mellom statlige tilsyn og kommunenes egenkontroll.

KMD legger i kommuneproposisjonen for 2022 til grunn at statlig tilsyn med kommunesektoren fortsatt skal være koordinert og effektivt, og at omfanget av tilsyn skal ligge stabilt og totalt sett ikke øke. Videre arbeid vil ta utgangspunkt i allerede igangsatte initiativ, og i de identifiserte forbedringspunktene for statlig tilsyn med kommunesektoren.

Teksten i kommuneproposisjonen for 2022 kan du lese her: [Prop. 192 S \(2020–2021\) – regjeringen.no](#)

(Kilde: Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

Prop. 192 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Kommuneproposisjonen 2022

Kontrollutvalgene har en rolle ved varsling

Publisert 01.07.2021

Ragnhild Sved, debattredaktør i Kommunal Rapport

Foto: Kommunal Rapport

KRONIKK | Kontrollutvalgene kan være viktige i varslingssaker – ikke fordi de skal behandle dem, men fordi de kan bidra til riktig behandling.

Hvem som skal behandle varsler mot kommunale toppledere, hvordan varslingssaker skal undersøkes og hvem som er habile eller inhabile, skaper strid og blir heftig debattert. Temaet var også oppe på NKRFs Kontrollutvalgskonferanse i vår, med gode bidrag fra kompetente innledere.

En lærdom å trekke fra varslingssaker som er blitt offentlig kjent, er at man ikke skal undervurdere hvor viktig tillit til behandlingen er. Det gjelder både hvordan saken undersøkes, av hvem og hvordan beslutning fattes.

Uten tillit til prosessen, blir det vanskelig å oppnå forståelse for at konklusjonen er riktig.

Politikere lever av tillit. Velgerne er deres «arbeidsgivere», og de kan bare avsettes i valg – nesten. Folkevalgte kan riktignok bli suspendert hvis de siktes eller tiltales for alvorlige straffbare forhold. Dette etter en bestemmelse i den nye kommuneloven som har sin bakgrunn i dommen mot Vågå-ordfører Rune Øygard for seksuelle overgrep mot en mindreårig jente.

Et kommunestyre eller fylkesting kan også – med minst 90 prosent av stemmene – vedta å frata en ordfører vervet hvis vedkommende «ved sin oppførsel viser at han eller hun er uskikket til å ivareta vervet».

Som vi ser, er det høy terskel for å fjerne en folkevalgt fra sitt verv. Slik skal det være.

Som vi ser, er det høy terskel for å fjerne en folkevalgt fra sitt verv. Slik skal det være.

Men hva bør da gjøres, når det kommer et varsel mot en ordfører eller annen folkevalgt – om misligheter, overgrep eller annen ulovlig eller uetisk oppførsel? Hvor skal varslet leveres?

En folkevalgt har ingen arbeidsgiver i kommunen, og er dermed ikke omfattet av varslingsreglene i arbeidsmiljøloven.

Trondheim kommune løste dette ved å ta inn i kommunenes etiske retningslinjer at kontrollutvalget kan være mottaker av varsler mot folkevalgte, slik utvalget i prinsippet kan motta ethvert varsel.

Det skjedde ikke uten strid. Ordfører Rita Ottervik (Ap) var klar på at varsler på folkevalgte bør rettes til det respektive parti, eller til ordføreren hvis vedkommende er partiløs, ikke til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget og lederen Rolf Jarle Brøske (H) engasjerte seg i saken. De argumenterte for at *hva det varsles om*, skal ha betydning for varslingsbehandlingen.

Et varsel om utilbørlig oppførsel på et partiarrangement er for eksempel en annen sak enn om det gjelder misbruk av vervet til egen vinning.

Bystyret i Trondheim sluttet seg enstemmig til at kontrollutvalget skal kunne motta varsler om «kritikkverdige forhold på politisk nivå og sikre at varselet behandles i riktig instans».

Det betyr altså ikke at kontrollutvalget skal ta stilling til om lov eller etiske regler er brutt, eller eventuelle konsekvenser. Men utvalget kan sørge for at varslet blir behandlet videre, og innstille overfor kommunestyre eller fylkesting om anmeldelse eller gransking, for eksempel.

“ Det betyr altså ikke at kontrollutvalget skal ta stilling til om lov eller etiske regler er brutt, eller eventuelle konsekvenser.

Dette vil være kontrollutvalgets rolle, uansett hvem de mottar varsler fra eller mot. Utvalget har kompetanse i egne rekker, i sitt sekretariat og i kommunerevisjonen. De kan sortere varsler og bekymringsmeldinger, veilede varslere om riktig instans og videre prosess.

Ikke alle kommuner har et velfungerende varslingssekretariat som kan motta varsler og sørge for riktig behandling. Ikke alle varslere har klart for seg hvem som er riktig mottaker, eller om deres melding er et varsel etter arbeidsmiljøloven. Her vil kontrollutvalgene være en viktig kanal.

“ At varsler blir tatt på alvor og undersøkt grundig er, uansett utfall, av stor betydning for tilliten til politikerne og til forvaltningen.

Det er et poeng å ha mange veier inn for varslinger og bekymringsmeldinger, for å kunne avdekke og rette opp kritikkverdige forhold. At varsler blir tatt på alvor og undersøkt grundig er, uansett utfall, av stor betydning for tilliten til politikerne og til forvaltningen.

ØVRIGE KRONIKØRER:

Foto: TI Norge

Tor Dølvik, spesialrådgiver i Transparency International Norge og medlem av Kommunesektorens etikkutvalg

Bidragstere fra KS Kommunesektorens organisasjon

Foto: Riksrevisjonen Ilja Hendel

Riksrevisor Per-Kristian Foss

Lenke til **Kommunerevisoren** nr. 4/2021:

<https://www.nkrf.no/kommunerevisoren/2021/4>

Del artikkelen:

Denne artikkelen ble publisert i Kommunerevisoren nr. 4/2021

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF), Haakon VIIs gate 9, Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo, Telefon: 23 23 97 00, Epost: post@nkrf.no

Personvernerklæring | © NKRF 2021

Kommunar i Telemark har innkjøpsreglement som legg til rette for at lokale leverandørar kan delta i utlyste konkurransar. Eit grep for å få til det, er å skilje mellom daglegvaregrossistar og lokale daglegvarebutikkar, ifølgje Distriktsenteret.

Illustrasjonsfoto: Heiko Junge / NTB

> **DEBATT** 01.07.2021 13:14

Meninger i debattinnlegg står for skribentens regning.

Innkjøpssamarbeid eller lokal handel? Ja takk, begge deler!

Må kommunen ofre dei lokale leverandørane for å kunne delta i innkjøpssamarbeid?

MARIT LOFNES MELLINGEN
direktør ved Distriktsenteret

PER KJETIL JØRGENSEN
seniorrådgivar ved Distriktsenteret

Store interkommunale innkjøp vil lett favorisere store leverandørar som kan levere til eit stort geografisk område. Men fleire kommunar har funne løysingar som gjer at dei kan handle lokalt sjølv om dei deltar i eit innkjøpssamarbeid.

Suldal i Rogaland deltek i interkommunalt innkjøpssamarbeid på Haugalandet og har IT-samarbeid med nabokommunane. Kommunen har fordel av å vere med i eit større fellesskap fordi dei kan få tilgang til kompetanse og rimelege innkjøp. Likevel vel kommunen å kjøpe daglegvarer til grendeskulane lokalt. Dei har

og lokale avtalar med elektrikar og røyrleggjar.

Sju kommunar i Telemark samarbeider om innkjøp gjennom Telemark innkjøpssamarbeid. Eit av måla for dette samarbeidet er at dei kommunale innkjøpa skal bidra til utvikling av lokalt næringsliv. Kommunane seier i sitt innkjøpsreglement at dei vil legge til rette for at lokale leverandørar kan delta i utlyste konkurransar.

Nokre kommunar tolkar lovverket slik at det nesten blir ulovleg å handle lokalt. Slik er det ikkje.

Korleis vil dei oppfylle dette målet? Eit grep er å skilje mellom daglegvaregrossistar, som er gode på å levere til storhushaldning, og lokale daglegvarebutikkar, som kan levere mindre volum til skular og barnehagar.

Innkjøpssamarbeidet har fått på plass ein rammeavtale om næringsmiddel som gjeld for alle kommunale verksemder. Avtalen har unntak for mindre verksemder som får handle gjennom eigne avtalar, med til dømes lokale daglegvarebutikkar. Små grendeskular som har behov for daglegvarer, er ikkje forplikta til å bruke rammeavtalen, men dei kan bruke den om det er formålstenleg.

Kommunar i Distrikts-Norge bør tenke nøye gjennom fordelar og ulemper ved omfattande innkjøpssamarbeid og sjå på korleis slikt samarbeid kan ta lokale omsyn.

Er det mogleg å få til fleksible løysingar, der nokre innkjøp blir gjennomført kommunalt og andre, større innkjøp blir gjennomført interkommunalt, slik som i eksempla ovanfor?

70 prosent av alle landets kommunar deltar i dag i formaliserte innkjøpssamarbeid. Kommunane rapporterer om reduserte kostnader og betre innkjøpsvilkår. Men erfaringane med store interkommunale innkjøpssamarbeid er ikkje berre av det gode. Mange små og mellomstore bedrifter opplever at dei ikkje lenger får selje varer og tenester til kommunen.

Når fylkeskommunen etablerer store innkjøpssamarbeid saman med kommunane, så blir dei lokale bedriftene rett og slett for små. Dette går fram av rapporten «Innkjøpssamarbeid i kommunesektoren», som Oslo Economics i samarbeid med Inventura og NIVI Analyse har utarbeidd for Nærings- og fiskeridepartementet (2021).

Innkjøpssamarbeid har negativ effekt på vekst for små og mellomstore bedrifter og på utvikling av lokalt næringsliv, seier ei overvekt av respondentane i rapporten.

Rapporten stadfestar hjartesukka frå lokalpolitikarar som er bekymra for lokale arbeidsplassar. Er det ikkje kommunens oppgåve å vere samfunnsaktør og utvikle lokalt næringsliv? Kan det då vere riktig at kommunen har ein innkjøpspolitikk som svekker, og i verste fall sparkar beina under, lokale bedrifter?

Oslo Economics anbefaler at små kommunar deltar i formaliserte innkjøpssamarbeid. Men rapporten viser at slikt samarbeid kan ha negativ verknad på små og mellomstore bedrifter. Oppdraga blir så store at små bedrifter ikkje har sjanse til å delta i konkurransane.

«Dette kan igjen føre til at konkurransen om de enkelte avtalene reduserast, som kan føre til dårlegare føresetnader i avtalene og/eller negativ påverknad på konkurranse og næringsutvikling på sikt. Det er derfor viktig at innkjøpssamarbeid vurderer å dele opp kontraktar i delkontraktar», skriv Oslo Economics i si anbefaling til Nærings- og fiskeridepartementet.

Nokre kommunar tolkar lovverket slik at det nesten blir ulovleg å handle lokalt. Slik er det ikkje. Distriktsnæringsutvalet slår fast at kommunane kan legge opp anbodskonkurransar slik at også lokale bedrifter kan delta: «Dette handlar om å ta initiativ, utnytte det lokale handlingsrommet kommunane har og fyller entreprenørrolla med innhald som fremmer det lokale næringslivet».

Kommunen har ei svært viktig rolle som samfunnsaktør, næringsutviklar eller «entreprenør». Kommunen skal legge til rette for lokal næringsutvikling på ulike måtar. Denne oppgåva er enda viktigare for små distriktskommunar enn for store bykommunar.

Distriktssenteret meiner at mange kommunar i større grad bør bruke det handlingsrommet dei har. Dersom kommunen ser innkjøpa i samheng med den rolla dei har som næringsutviklar, vil det vere positivt for små og mellomstore bedrifter i kommunen.

Lokal handel styrker det lokale næringslivet og skaper lokale arbeidsplassar. Det kan igjen gi positive effektar for kommunen sine inntekter. Innkjøpssamarbeid eller lokal handel? Ja takk, begge deler!

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Nyhetsredaktør: **Agnar Kaarbø**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**

Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

Kommunal-Rapport.no er redigert på uavhengig grunnlag og etter de normer og regler som er nedfelt i Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

Kontaktinformasjon:
Boks 1940 Vika, 0125 Oslo
Tlf: 24 13 64 50

E-post: redaksjon@kommunal-rapport.no
abonnement@kommunal-rapport.no

EU-domstolens seneste avgjørelse innebærer at det er enkelte forhold oppdragsgiver bør være særlig oppmerksom på før nye konkurranser om nye rammeavtaler kunngjøres, skriver Ronny Rosenvold.

Foto: Cédric Puisney / Wikimedia Commons

› **KRONIKK** 09.07.2021 08:16

Meninger i kronikker står for skribentens regning.

Rammeavtaler er ikke så fleksible som mange trodde

Tross en ny avgjørelse i EU-domstolen, vil det fortsatt være klare fordeler ved å bruke rammeavtaler. Men oppdragsgiver må utvise større varsomhet enn mange tidligere har gjort.

RONNY ROSENVOLD
assosiert partner i Kluge Advokatfirma

Mange offentlige oppdragsgivere benytter rammeavtaler fordi det gir stor grad av fleksibilitet, særlig for *omfanget* av de tjenester eller varer som skal kjøpes.

En ny avgjørelse fra EU-domstolen medfører begrensninger i denne fleksibiliteten.

Når det offentlige inngår rammeavtaler, er det oftest fordi det skal kjøpes inn en ukjent mengde av tjenester eller varer i rammeavtaleperioden. Det kan være svært utfordrende, for ikke å si umulig, å vite nøyaktig hvilket behov man vil ha flere år frem i tid.

Ettersom det er tid- og ressurskrevende å gjennomføre anskaffelser, har oppdragsgivere behov for fleksible rammeavtaler.

EU-domstolen konkluderer med at oppdragsgiver er forpliktet til å oppgi en maksimal mengde/verdi i kunngjøringen.

Når offentlige oppdragsgivere kunngjør en rammeavtale, må det oppgis en anslått samlet verdi for kjøpene som vil foretas i avtaleperioden.

I norsk praksis har angivelsen av rammeavtalens verdi vært praktisert som et estimat, jf. eksempelvis Klagenemnda for offentlige anskaffelser i sak 2011/294 (som riktignok gjaldt anskaffelsesforskriften del II).

EU-domstolen avsa imidlertid i desember 2018 en avgjørelse som av mange ble tolket slik at avrop som oversteg det estimerte omfanget, utgjorde en ulovlig direkte anskaffelse, jf. C-216/17.

Avgjørelsen ble gjenstand for kritikk, og mange mente rekkevidden var diskutabel. I en nylig avsagt avgjørelse fra EU-domstolen i sak C-23/20 fastholdes imidlertid standpunktet. Den nye avgjørelsen gjør det på nytt relevant å stille spørsmål ved hvordan kunngjøringen av en rammeavtale bør utformes for å sikre oppdragsgiver størst mulig handlingsrom.

EU-domstolens nyeste avgjørelse gjaldt en konkurranse om rammeavtale utlyst av Region Nordjylland. I tillegg var det også åpnet for at Region Syddanmark skulle kunne tiltre avtalen, som en opsjon. For evalueringsformål var det oppgitt estimerte mengder over forventet forbruk. Disse mengdene var ikke forpliktende for oppdragsgiver.

I avgjørelsen konkluderer EU-domstolen med at oppdragsgiver er forpliktet til å oppgi en maksimal mengde/verdi i kunngjøringen, og at rammeavtalen bare dekker anskaffelser opp til denne grensen.

EU-domstolen slår også fast at oppdragsgiver, i tillegg til maksgrensen, må oppgi en anslått mengde/verdi over de kjøp som vil foretas. Domstolen begrunner standpunktet med at slike opplysninger er av betydning for å hindre at en rammeavtale blir misbrukt til å begrense konkurransen.

På denne bakgrunn konkluderte EU-Domstolen med at offentlige oppdragsgivere kun kan forplikte seg «inden for grensene af en maksimal mængde og/eller maksimal værdi, og at når denne grænse er nået, vil den pågældende aftale have udtømt sine virkninger». Kjøp utover maksgrensen ville derfor kunne være i strid med anskaffelsesregelverket.

Det er viktig å merke seg at begrensningen ikke er til hinder for kjøp som kan gjøres som uvesentlige endringer av rammeavtalen. Med andre ord kan oppdragsgiver, når maksverdien er nådd, vurdere om det foreligger lovlige grunner for å foreta ytterligere kjøp. Dette reguleres nærmere av reglene om vesentlige endringer gitt i anskaffelsesforskriften kapittel 28.

Til tross for avgjørelsen vil det, etter vår vurdering, fortsatt være klare fordeler ved å bruke rammeavtaler. Oppdragsgiver må imidlertid utvise større varsomhet enn mange har gjort tidligere. Det gjelder særlig med hensyn til å angi en maksimal verdi eller mengde som kan kjøpes.

På bakgrunn av EU-domstolens seneste avgjørelse er det enkelte forhold vi mener oppdragsgiver bør være særlig oppmerksom på før nye konkurranser om nye rammeavtaler kunngjøres:

- Opplys alltid om forventet omfang og maksimalt uttak i form av verdi eller mengde.
- Ved angivelsen av forventet omfang er det relevant å se hen til historisk behov, justert for eventuelle endringer. Dersom det ikke foreligger historiske tall, må oppdragsgiver foreta en forsvarlig beregning av hvor stor behovet sannsynligvis vil være i rammeavtaleperioden.
- Maksimalt uttak bør ta hensyn til muligheten for mer uventede forhold. Man må imidlertid unngå at maksimalt uttak fastsettes urealistisk høyt.
- Kontrakten bør regulere en rett til å si opp avtalen når maksimalt uttak er nådd.

Til slutt nevnes det at EU-domstolen slår fast at en rammeavtale ikke kan kjennes uten virkning alene fordi maksgrensen ikke er spesifisert i kunngjøringen.

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Nyhetsredaktør: **Agnar Kaarbø**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**

Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

Kommunal-Rapport.no er redigert på uavhengig grunnlag og etter de normer og regler som er nedfelt i Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

Kontaktinformasjon:

Boks 1940 Vika, 0125 Oslo
Tlf: 24 13 64 50

E-post: redaksjon@kommunal-rapport.no
abonnement@kommunal-rapport.no

Foto: Campaign Creators / Unsplash

Nesten hver sjettede kommune har lite økonomisk handlingsrom

Publisert 26.07.2021

Kommunene investerte for nesten 80 mrd. kroner i 2020, og bidro til at korrigert netto lånegjeld økte med 37 mrd. kroner. Gjelden viser ifølge KS en økning med hele 5 prosentpoeng fra 2019.

KS har gjennomført en [analyse](#) av den enkelte kommunes økonomiske handlingsrom der korrigert netto lånegjeld, korrigert netto driftsresultat og disposisjonsfond ses i sammenheng. Analysen viser at det er 53 kommuner som vurderes å ha lite økonomisk handlingsrom i 2020.

Kommunene investerer mer enn tidligere, og i 2020 tilsvarte investeringene 16 prosent av driftsinntektene. I siste 10-årsperiode er det kun i 2019 at investeringsvolumet har vært høyere målt i forhold til kommunenes driftsinntekter.

Mye av investeringsaktiviteten er dessuten lånefinansiert, og dette fører til at gjeldsbelastningen i kommunene øker. Kommunenes netto lånegjeld (lånegjeld fratrukket utlån, ubrukte lånemidler og ubundne investeringsfond) var ved utgangen av 2020 på 434 mrd. kroner; en økning på over 9 prosent fra foregående år.

Driftsinntektene økte i samme periode med 15 mrd. kroner eller 3,1 prosent. Sterkere gjeldsvekst enn inntektsvekst medførte at korrigert netto lånegjeld som andel av driftsinntektene økte med 5 prosentpoeng til 87,4 prosent i 2020.

Mange kommuner begynner etter hvert å få et så høyt gjeldsnivå at det ifølge KS gir grunn til en viss bekymring.

Mange kommuner begynner etter hvert å få et så høyt gjeldsnivå at det ifølge KS gir grunn til en viss bekymring. I 2020 hadde 30 prosent av kommunene en korrigert netto lånegjeld som var høyere enn driftsinntektene, mens tilsvarende andel i 2014 var 10 prosent. De nye sammenslåtte kommunene har en høyere korrigert netto lånegjeld enn i øvrige kommuner med 94,8 prosent av driftsinntektene mot 84,6 prosent.

Netto driftsresultat fratrukket netto avsetninger til bundne fond (korrigert netto driftsresultat) forteller hvor mye av driftsinntektene som kan benyttes til avsetninger og finansiering av investeringer. Det korrigerede netto driftsresultatet var i 2020 på 2,0 prosent av driftsinntektene. Dette er 0,2 prosentpoeng høyere enn i 2019, men 0,6 prosentpoeng lavere enn i 2018.

Selv om resultatnivået ifølge KS samlet kan karakteriseres som tilfredsstillende, er det om lag 40 prosent av kommunene som har et resultat som isolert sett kan indikere mindre grad av økonomisk handlingsrom. Korrigert netto driftsresultat i disse kommunene er lavere enn 1 prosent av driftsinntektene.

Nye sammenslåtte kommuner hadde samlet sett noe høyere resultat enn øvrige kommuner med 2,1 prosent av driftsinntektene mot 1,9 prosent i øvrige kommuner. Økonomien er likevel meget stram i mange av de sammenslåtte kommunene, og nesten en fjerdedel (10 av de 43 sammenslåtte kommuner) hadde negativt korrigert netto driftsresultat i 2020.

Disposisjonsfondet er kommunenes viktigste buffer for å forhindre at uforutsette negative utslag i økonomien (for eksempel uforutsett økning i rentenivået eller nedgang i skatteinntekter) skal få umiddelbar effekt på tjenestetilbudet. Samlet sett hadde kommunene 57 mrd. kroner i slik bufferkapital i 2020, og dette utgjør nesten 12 prosent av driftsinntektene.

Mange kommuner har brukt uforutsette og midlertidige ekstra skatteinntekter i perioden 2015-2018 til å styrke bufferkapitalen. Likevel er disse reservene begrenset i om lag hver femte kommune og utgjør under 5 prosent av driftsinntektene.

Hovedregelen er ifølge KS at kommunene med lite økonomisk handlingsrom kjennetegnes ved at de har:

- korrigert netto lånegjeld på over 85 prosent av inntektene
- netto driftsresultat etter avsetning til bundne fond på under 1 prosent av inntektene
- disposisjonsfond hensyntatt regnskapsmessig mer-/mindreforbruk på under 5 prosent av inntektene

Kilde: KS

<https://www.ks.no/fagomrader/okonomi/kno/hoy-lanefinansiert-investeringsaktivitet-begrenser-det-okonomiske-handlingsrommet/>

Del artikkelen:

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF), Haakon VIIs gate 9, Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo, Telefon: 23 23 97 00, Epost: post@nkrf.no

Personvernerklæring | © NKRF 2021

Årsregnskap 2021

1 Overhalla kommune (2021) - År/Periode 2021 1 - 13

01.09.2021

	Regnskap 2021	Buds(end) 2021	Avvik(per.) 0
Prosjekt: Uten			
Ansvare: 0100 Styrings-/kontrollorganer			
Tjeneste: 11000 Revisjon/kontrollarbeid			
10802 Ledergodtgjørelse	9	16	7
10803 Møtegodtgjørelse	14	30	16
10804 Godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste	0	7	7
10990 Arbeidsgiveravgift	1	3	2
11001 Faglitteratur/tidsskrifter/aviser	2	8	6
11151 Beverting	2	2	0
11501 Kursavgifter og oppholds utgifter	0	27	27
11600 Kjøregodtgjørelse	0	4	4
11702 Reis utgifter	0	7	7
11901 Leie av lokaler, kontorer	2	0	-2
13700 Kjøp av tjenester	430	656	226
13750 Tjenester fra interkommunalt selskap	0	243	243
13800 Kjøp fra egne foretak/bedrifter	124	0	-124
14290 Betalt merverdiavgift	108	0	-108
17290 Kompensasjon moms pålagt i driftsregnskapet	-108	0	108
Sum tjeneste: 11000 Revisjon/kontrollarbeid	584	1.003	419
Sum ansvar: 0100 Styrings-/kontrollorganer	584	1.003	419
Sum prosjekt: Uten	584	1.003	419
T O T A L T	584	1.003	419